

แผนยุทธศาสตร์

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

แผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2565

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

1. บทนำ.....	1
2. กฎหมาย นโยบาย และแผนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน	3
3. สถานการณ์สิทธิมนุษยชนและความคาดหวังในอนาคต	9
3.1 สถานการณ์สิทธิมนุษยชน	9
3.2 การดำเนินการในอนาคตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และประเด็นท้าทาย	18
4. วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกรอบยุทธศาสตร์การดำเนินงาน	23
5. ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	27
6. การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2565 สู่การปฏิบัติ.....	43
ภาคผนวก 1 รายละเอียดตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์	47
ภาคผนวก 2 ชื่อหน่วยงานและอักษรย่อ	57

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1	ความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์.....	25
แผนภาพที่ 2	แผนที่กลยุทธ์ของแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2565	41
แผนภาพที่ 3	ยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2565	42

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เป็นกลไกการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนระดับประเทศที่ก่อตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีการกำหนดที่มา สถานะ บทบาทหน้าที่ และแนวทางการดำเนินงานขององค์กรให้สอดคล้องกับแนวทางและมาตรฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะและบทบาทที่พึงมีของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามหลักการว่าด้วยสถานะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (Principle relating to the status of National Institution for the Promotion and Protection of Human Rights) หรือที่เรียกว่าหลักการปารีส (Paris Principle) รวมทั้งได้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอย่างกว้างขวาง

หลังจากการก่อตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันเป็นช่วงเวลาในประเทศไทยประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อันส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง จนนำไปสู่การยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีสถานะเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ต่อมาในช่วงปลายปี พ.ศ. 2556 ได้เกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่ลุกลามและมีการใช้ความรุนแรงจนยากที่จะควบคุมหรือยุติปัญหา เป็นเหตุให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติเข้ายึดและควบคุมอำนาจการปกครองประเทศเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 และได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 11/2557 ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 สิ้นสุดลง โดยให้องค์กรอิสระและองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จากนั้น ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 กำหนดแนวทางการปฏิรูปประเทศและการยกร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งในมาตรา 35 ได้วางหลักการในเรื่องความจำเป็นและคุณค่าที่ต้องมีองค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือองค์กรที่ก่อตั้งโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ รวมถึงมาตรการที่จะให้การดำเนินการขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วย ทำให้มีการพิจารณาถึงความจำเป็นและการมีอยู่ขององค์กรต่าง ๆ รวมถึงคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

แม้ว่าการจัดตั้งและสถานะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนมาแล้วอย่างกว้างขวาง และในระดับสากลถือได้ว่าสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นกลไกการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนระดับประเทศที่เชื่อมโยงกับกลไกของสหประชาชาติ คือ คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน (Human Rights Council) และกลไกตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน แต่ในการยกร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านมาทุกครั้ง ได้มีประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับความจำเป็นในการกำหนดให้มีองค์กรคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไว้ในรัฐธรรมนูญ ดังที่ปรากฏว่า การยกร่างรัฐธรรมนูญภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ได้มีประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับการควรรวมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนกับองค์กรอื่น

สถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นเป็นประเด็นท้าทายการดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งที่ผ่านมาได้มียุทธศาสตร์การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับปี พ.ศ. 2545 - 2550 และฉบับปี พ.ศ. 2554 - 2559 แต่จากผลการศึกษาของสถาบันวิชาการต่าง ๆ พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าองค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่น มีปัญหาและข้อจำกัดหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการดำเนินงาน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับระบบคณะกรรมการ ปัญหาความล่าช้าและคุณภาพในการจัดทำรายงาน การแสวงหาข้อเท็จจริงในการตรวจสอบขาดข้อมูลเชิงลึกในการวิเคราะห์ประเด็นการละเมิด มาตรการแก้ไขและข้อเสนอแนะในรายงานไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เป็นต้น ดังนั้น แผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับปี พ.ศ. 2560 - 2565 จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาถึงประเด็นท้าทายและปัญหาต่าง ๆ อย่างครบถ้วนรอบด้าน เพื่อกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้มีความชัดเจน สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น มีมาตรการที่จะให้การดำเนินการขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นที่เชื่อมั่นขององค์กรและหน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน รวมทั้งสาธารณชน ทำให้เห็นถึงความคุ้มค่าและความจำเป็นในการมีอยู่ขององค์กรอย่างยั่งยืนตามหลักการและเจตนารมณ์ในการจัดตั้งองค์กรต่อไป

แผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับนี้ ซึ่งได้ให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 6 บท โดยบทที่ 1 บทนำ เป็นการกล่าวถึงหลักการและเหตุผลของการจัดทำแผน บทที่ 2 สรุปการทบทวนกฎหมาย นโยบาย และแผนที่เกี่ยวข้องกัสิทธิมนุษยชน บทที่ 3 สรุปสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในช่วงที่ผ่านมาในประเทศไทย การดำเนินการในอนาคตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และประเด็นท้าทาย บทที่ 4 เป็นการนำเสนอวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์หลัก เป้าประสงค์รอง และกรอบยุทธศาสตร์การดำเนินงาน บทที่ 5 เป็นการนำเสนอรายละเอียดกลยุทธ์ในการดำเนินงาน และการวัดผลสำเร็จของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์โดยแบ่งเป็น 5 ยุทธศาสตร์ และบทที่ 6 เป็นการนำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2565สู่การปฏิบัติ

กฎหมาย นโยบาย และแผนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน

ที่ผ่านมาประเทศไทยยังคงประสบกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นวงกว้างในทุก ๆ มิติ พิจารณาได้จากเรื่องร้องเรียนที่ทางคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับมาโดยตลอด¹ อย่างไรก็ตาม จำนวนเรื่องร้องเรียนที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นไม่ได้สะท้อนถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชนแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงพัฒนาการของประชาชนในการที่จะต่อสู้และป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนของตนเอง โดยผ่านกลไกการตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอีกด้วย ทั้งนี้ การจะส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้มีประสิทธิภาพจำเป็นที่จะต้องอาศัยกฎหมาย นโยบาย และแผนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้รับรองสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชนชาวไทยอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ทั้งสิทธิมนุษยชนและกลไกการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนดังกล่าว ยังคงมีช่องว่างซึ่งนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชนและผู้เสียหายไม่ได้รับการเยียวยา เห็นได้จากความเหลื่อมล้ำที่ยังคงมีช่องว่างอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นความเหลื่อมล้ำในมิติทางเศรษฐกิจ มิติทางสังคม มิติทางเพศ มิติทางศาสนา มิติทางวัฒนธรรม มิติกลุ่มชาติพันธุ์ และชนเผ่ากลุ่มน้อย มิติทางสิ่งแวดล้อม ทำให้ไม่อาจบรรลุเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

2. พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้รับรองอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในลักษณะการตรวจสอบ การประสานงาน การรายงานผล และการเสนอแนะ ไม่ได้มีอำนาจออกคำสั่งบังคับให้บุคคลธรรมดา นิติบุคคล และหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามการแก้ไขปัญหาลงสู่การดำเนินการของหน่วยงานที่ กสม. เสนอแนะ หรือประสานงาน

3. สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนและมาตรฐานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกได้ดังนี้

3.1 สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญ (The core international human rights instruments) มีทั้งหมด 9 ฉบับ² ได้แก่ 1) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women: CEDAW) 2) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child: CRC) 3) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights:

¹ ข้อมูลจากเรื่องร้องเรียนที่มีการร้องเรียนว่าละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือมีการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือเป็นเรื่องที่ กสม. เห็นสมควรให้มีการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนจำแนกตามประเภทสิทธิ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 - 2558, รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่สอง, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2558 หน้า 285.

² United Nations Human Rights, Office of the High Commission. "The Core International Human Rights Instruments and their monitoring bodies." ohchr.org. <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CoreInstruments.aspx> (accessed April 20, 2016).

ICCPR) 4) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights: ICESCR) 5) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination: ICERD) 6) อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment: CAT) 7) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities: CRPD) 8) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหาย (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance) และ 9) อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของแรงงานอพยพและ สมาชิกครอบครัว (International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families: ICRMW) โดยประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีในสนธิสัญญาข้อ 1 - 7

3.2 มาตรฐานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน มีเนื้อหาบางส่วนของมาตรฐานหรือตราสารที่เป็นกฎหมายระหว่างประเทศ โดยอยู่ในฐานะจารีตประเพณีระหว่างประเทศหรือหลักกฎหมายทั่วไป ซึ่งมีผลผูกพันรัฐทุกรัฐ³ ส่วนเนื้อหาของมาตรฐานหรือตราสารที่ไม่ได้มีฐานะเป็นกฎหมายระหว่างประเทศนั้น มักเป็นแนวทางให้รัฐปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์ของรัฐ โดยรัฐสามารถเลือกไม่ปฏิบัติตามได้ แต่หากรัฐใดเลือกที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานนั้น ย่อมเกิดความชอบธรรมแก่การกระทำของรัฐ สำหรับมาตรฐานระหว่างประเทศที่มีความสำคัญต่อการพัฒนายุทธศาสตร์ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้แก่ 1) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน 2) ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิและความรับผิดชอบของปัจเจกบุคคล กลุ่มบุคคล และองค์กรของสังคม ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างสากล หรือที่เรียกว่า ปฏิญญาว่าด้วยผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน 3) ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน⁴ และ 4) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยทั้ง 4 มาตรฐานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนมีความเหมาะสมเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในปัจจุบันของประเทศที่หลากหลายทั้งในเชิงมิติและในเชิงพื้นที่

4. แผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมาแล้ว 2 ฉบับ ฉบับแรกอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2545 - 2550 และฉบับที่สองอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2554 - 2559 โดยแผนยุทธศาสตร์ฉบับแรก วางเป้าหมายและให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจ ความเชื่อถือ ศรัทธา และสร้างอัตลักษณ์ขององค์กรที่จะนำไปสู่การพัฒนา ส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการเสริมสร้างวัฒนธรรมและวิถีชีวิตสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยให้ได้มากที่สุด แผนยุทธศาสตร์ฉบับที่สอง วางเป้าหมายและให้ความสำคัญกับการพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กร เพื่อให้เป็นสถาบันด้านสิทธิมนุษยชนที่เป็นที่ยอมรับเชื่อถือของสังคม ทั้งในประเทศและสากล มีการระดมพลังภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเพื่อร่วมกันสร้างสังคมสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย การเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย

³ Lawyers' Rights Watch Canada. "International Human Rights Law: Non-Treaty Standards." <http://www.lwrc.org/education/international-law/non-treaty-standards/> (accessed April 21, 2016).

หมายเหตุ: จารีตประเพณีระหว่างประเทศจะผูกพันรัฐทุกรัฐ ยกเว้นแต่รัฐที่ทำการโต้แย้งคัดค้านอย่างเนื่อง ๆ (persistent objector)

⁴ กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.mfa.go.th/asean/contents/files/asean-media-center-20130614-163951-210860.pdf>. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2559.

และการบังคับใช้ เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิให้แก่ประชาชน และทำให้ประชาชนสามารถเข้าใจ และเข้าถึง การคุ้มครองสิทธิได้ในทุกมิติ โดยการประสานพลังต่าง ๆ ของสังคม เพื่อร่วมกันพัฒนาวัฒนธรรม สิทธิมนุษยชนให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีการปรับแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2554 - 2559 เพื่อให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ในขณะนั้น โดยคงวิสัยทัศน์และพันธกิจไว้เช่นเดิม แต่พิจารณาปรับเป้าประสงค์ ของแผนยุทธศาสตร์ให้มุ่งเน้นการทำให้ประชาชนเข้าใจ เข้าถึง และได้รับการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครอง สิทธิ และการดำเนินงานที่ทำให้ กสม. เป็นองค์กรนำในการขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนตามพันธกรณี ระหว่างประเทศ รวมถึงให้ความสำคัญกับการดำเนินงานเชิงรุก ในการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน ให้ประชาชนเข้าถึงและเข้าใจ และการแสดงบทบาทนำและสร้างบรรทัดฐานด้านสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วพบว่า แผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทั้ง 2 ฉบับ ต่างมี เป้าหมาย/เป้าประสงค์ที่เหมือนกัน 4 ส่วนคือ

(1) องค์กรภายในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้แก่ การสร้างความเชื่อถือยอมรับ ในองค์กรต่อสาธารณชนทั้งในประเทศและสากล การพยายามพัฒนาและสร้างระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ภายในสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทั้งการพัฒนาบุคลากร การบริหารจัดการ การใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการทำงาน การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน การแสดงบทบาท และสร้างบรรทัดฐานด้านสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการเสริมสร้างสังคมให้เข้มแข็ง

(2) องค์กรภายนอกและภาคีเครือข่าย ได้แก่ การส่งเสริมและให้ความรู้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ/ เกี่ยวข้องกับด้านสิทธิมนุษยชน ให้ดำเนินการให้ประชาชนได้เข้าถึงสวัสดิการขั้นพื้นฐาน และร่วมมือ เพื่อลดอัตราการเกิดปัญหาการละเมิดสิทธิ รวมทั้งการระดมพลังภาคีทุกภาคส่วน เพื่อการสร้างสังคม สิทธิมนุษยชน และวิถีชีวิตสิทธิมนุษยชนที่เอื้ออาทรต่อกัน

(3) ประชาชน ได้แก่ การทำให้ประชาชนเข้าใจและเข้าถึงการคุ้มครองสิทธิ และประชาชนได้รับการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิในทุกมิติ

(4) นโยบาย ได้แก่ การเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงนโยบาย กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมและคุ้มครอง รวมทั้ง ลดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย

5. แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ปัจจุบันมีแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557 - 2561) โดยมีแผนปฏิบัติการ 11 ด้าน และในการจัดทำแผนนั้นเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน และได้กำหนด เป้าหมายของแผนว่าจะเป็นสังคมที่ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อนำไปสู่สังคมสันติสุขโดยแยกแผนสิทธิมนุษยชนทางด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้านที่อยู่อาศัย ด้านวัฒนธรรมและศาสนา ด้านข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการขนส่ง ด้านการเมืองการปกครอง ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านความมั่นคงทางสังคม กลุ่มผู้ต้องหา/ผู้ต้องขัง ผู้พิการ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มเหยื่อผู้เสียหาย กลุ่มผู้ติดเชื้อ

⁵ ณรงค์ ใจหาญ. สิทธิมนุษยชนไทยในอนาคต (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.siamrath.co.th/web/web/?q=สิทธิมนุษยชนไทยในอนาคต>. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2559.

เอชไอวี/เอดส์ กลุ่มผู้ใช้แรงงาน กลุ่มคนจน/ผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้ไร้รัฐ ชาติพันธุ์ และกลุ่มผู้แสวงหาที่พักพิงหรือผู้หนีภัย การสู้รบ กลุ่มที่ได้รับผลกระทบต่อสถานการณ์ความรุนแรง กลุ่มความหลากหลายทางเพศ จึงเห็นได้ว่าเป็น การกำหนดแผนโดยพิจารณาจากภารกิจและกลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบเป็นสำคัญ

6. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ได้วางกรอบแนวคิด และหลักการเพื่อการวางแผนที่สำคัญ ได้แก่ 1) การน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักการเศรษฐกิจพอเพียง 2) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม 3) การสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ และ 4) การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งมีความเชื่อมโยงและ เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนในหลายมิติ เช่น แนวคิดการน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักการเศรษฐกิจพอเพียง มีความเชื่อมโยงกับสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากร แนวคิดคนเป็น ศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม มีความเชื่อมโยงกับสิทธิสตรี สิทธิเด็กและการศึกษา สิทธิผู้สูงอายุ ผู้พิการ บุคคลหลากหลายทางเพศ และการสาธารณสุข และสิทธิพลเมือง เป็นต้น แนวคิดการสนับสนุนและ ส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ และการพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความเชื่อมโยงกับสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากร สิทธิสถานะกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง สิทธิมนุษยชน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ สิทธิพลเมือง สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และสิทธิทางการเมือง ซึ่งนับเป็นโอกาสดีในการร่วมกันพัฒนาหรือบูรณาการประเด็นสิทธิมนุษยชนเข้ากับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่จัดทำขึ้นในปี พ.ศ. 2559

7. แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ ที่ผ่านมาสํานักงาน กสม. ได้จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2547 - 2549) และ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2555 - 2559) เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของสำนักงาน กสม. ซึ่งในปี พ.ศ. 2559 เป็นช่วงเวลาสิ้นสุดการใช้แผนแม่บทเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ฉบับที่ 2 จึงจำเป็นต้องจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้ต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อบรรลุภารกิจของสำนักงาน กสม. และสามารถ รองรับการเปลี่ยนแปลง ในการดำเนินงานโดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้สามารถทำงานประสานและร่วมมือ กับองค์กรอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากแผนแม่บท ICT ฉบับที่ 3 สามารถดำเนินการเป็นไปตามแผน อย่างมีประสิทธิภาพ จะเอื้อประโยชน์ในการทำงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดังนี้

(1) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถพัฒนาระบบสารสนเทศของสำนักงาน ให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลดีต่อการทำงานตั้งแต่

- ระดับปฏิบัติการ เกิดระบบบริหารจัดการฐานข้อมูลที่ดีและมีคุณภาพ
- ระดับผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย เกิดระบบสารสนเทศสำหรับการจัดการ (รายงาน) ที่มี ประสิทธิภาพช่วยสนับสนุนการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในสำนักงาน
- ระดับผู้บริหาร เกิดระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร เพื่อช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ และการวางแผนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ขององค์กร

- ระดับองค์กร เกิดการจัดการความรู้ หรือ Knowledge Management ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมาก ทั้งภายในองค์กร องค์กรภายนอก ประชาชน และประเทศชาติ

(2) การทำงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ บรรลุเป้าประสงค์ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ประชาชนและองค์กรภายนอกเข้าใจ เข้าถึง และได้รับการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิ

ผลการทบทวนกฎหมาย นโยบาย และแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนจะช่วยสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติบรรลุให้เป้าประสงค์ได้ชัดเจน และตอบสนองต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมากยิ่งขึ้น

สถานการณ์สิทธิมนุษยชนและความคาดหวังในอนาคต

3.1 สถานการณ์สิทธิมนุษยชน

3.1.1 สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

ประเทศไทยได้รับการยอมรับว่ามีพัฒนาการในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ก้าวหน้าประเทศหนึ่ง⁶ แต่จากรายงานของหน่วยงานที่จัดทำรายงานสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนไว้ได้รวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ 1) รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ 2) รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของฮิวแมนไรตวอตช์ (Human Rights Watch) 3) รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย โดยสำนักงานประชาธิปไตยสิทธิมนุษยชนและแรงงาน 4) รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนขององค์กรนิรโทษกรรมสากล (Amnesty International Report: AIR) 5) รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติในนามองค์กรระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน OHCHR 6) รายงานประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 2 (ช่วงครึ่งแผน) ประจำปี พ.ศ. 2552 - 2554 มหาวิทยาลัยมหิดลพบว่า ยังมีสถานการณ์สิทธิมนุษยชนหลายประเด็นที่น่าเป็นห่วง ได้แก่ กระบวนการยุติธรรมการเมืองการปกครองเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน สิทธิชุมชนและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิทธิและสถานะบุคคลของชนไร้รัฐ เป็นต้น โดยสามารถแบ่งออกเป็น 14 ประเด็น ดังนี้

(1) สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองที่ผ่านมาทั้งผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม ภาพลักษณ์ และเกียรติภูมิของประเทศไทย รวมทั้งด้านการท่องเที่ยว และเกิดเป็นปมความขัดแย้งทางการเมืองเรื่อยมา ส่งผลให้รัฐบาลทั้ง 2 ยุคสมัยต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อบังคับใช้กฎหมายพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความมั่นคงของประเทศ ทำให้มีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนบางประการ อย่างไรก็ตาม กสม. ได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาซึ่งเป็นผลจากสถานการณ์ดังกล่าว เช่น ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากเหตุการณ์ความรุนแรงอันเนื่องมาจากการชุมนุม จัดทำรายงานหรือแถลงการณ์โดยมีเนื้อหาว่า สังคมไทยจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เสรีภาพในการชุมนุมและการใช้อำนาจของรัฐในการบริหารจัดการการชุมนุม รวมทั้งมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เช่น การหลีกเลี่ยงการใช้กฎหมายพิเศษ ที่ทั้งภาครัฐและภาคสังคมต้องหาทางออกร่วมกัน โดยยึดหลักสิทธิมนุษยชนและคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของประเทศ เป็นต้น แต่สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองไม่ได้ยุติลงแต่อย่างใด และยังคงดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เข้าควบคุมอำนาจในการบริหารประเทศ และมีคำสั่งให้ทุกฝ่ายยุติการชุมนุม ภายหลังจากที่ คสช. เข้าควบคุมอำนาจการปกครองได้มีการจับกุม

⁶ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล. (2559). รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ประจำปี พ.ศ. 2558 - 2559. หน้า 71 - 72. แหล่งที่มา: <https://www.amnesty.org/download/Documents/POL1025522016THAI.PDF> สืบค้นเมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2559.

กลุ่มติดอาวุธและตรวจค้นแหล่งซุกซ่อนต่าง ๆ เนื่องจากมีรายงานว่าจะมีการก่อเหตุรุนแรง ทำให้สามารถยึดอาวุธสงครามไว้เป็นจำนวนมาก⁷

(2) การละเมิดสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ภายหลังการรัฐประหาร เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 คสช. ได้มีคำสั่งให้บุคคลที่มีความเคลื่อนไหวทางสังคมและการเมือง อาทิ นักวิชาการ นักการเมือง และผู้สื่อข่าวมารายงานตัวเพื่อปรับทัศนคติโดยหลายกรณีถูกควบคุมตัวไว้เป็นระยะเวลานานโดยที่ไม่แจ้งหรือระบุสถานที่ควบคุมตัวให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องได้ทราบ นอกจากนี้ ได้มีประกาศ คสช. ที่ 37/2557, ที่ 38/2557 และที่ 50/2557 กำหนดให้ประชาชนทั่วไปที่ไม่ใช่ทหารต้องขึ้นศาลทหารในกรณีที่เป็นความผิดต่อพระมหากษัตริย์ ความผิดต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และคดีความผิดฐานฝ่าฝืนประกาศ คสช. รวมถึงคดีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดที่ใช้เฉพาะแต่การสงคราม ทำให้ในปี พ.ศ. 2557 กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนที่ผู้ร้องอ้างว่าถูกละเมิดสิทธิในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 147 คำร้อง โดยหากพิจารณาเปรียบเทียบกับคำร้องด้านสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ปี พ.ศ. 2556 ที่มีจำนวน 132 คำร้อง พบว่ามีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมเพิ่มมากขึ้น โดยมีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้อำนาจของ คสช. จำนวน 26 คำร้อง

(3) สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปี พ.ศ. 2554 ในช่วงระยะเวลา 7 ปี มีเหตุการณ์ความไม่สงบ 11,754 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 5,243 ราย บาดเจ็บ 8,941 ราย สตรีหาย 2,295 คน เด็กกำพร้าจากการสูญเสียบิดามารดา 4,445 คน⁸ และเมื่อพิจารณาสถิติเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในรอบ 11 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 - 2557 พบว่าในปี พ.ศ. 2557 มีจำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบ ผู้เสียชีวิต และผู้บาดเจ็บลดลง โดยจำนวนผู้เสียชีวิตรายวันลดลงจากเดิมประมาณวันละ 2-3 คน เหลือประมาณวันละ 1 คน และจำนวนผู้บาดเจ็บลดลงจากเดิมประมาณวันละ 4 คน เหลือประมาณวันละ 2 คน⁹ รัฐบาลได้ประกาศใช้กฎหมายพิเศษ 3 ฉบับ เพื่อให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการควบคุมและแก้ไขปัญหาความรุนแรง ได้แก่ 1) พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 2) พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 และ 3) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 นอกจากกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงทั้ง 3 ฉบับแล้วยังมีการบังคับใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับทั่วประเทศด้วย

⁷ คสช. แถลงผลการปฏิบัติการจับกุมและยึดอาวุธสงคราม ตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม - 24 มิถุนายน พ.ศ. 2557 ว่าได้ยึดอาวุธสงครามหลายรายการ อาทิ ปืนเล็กยาวและปืนกลชนิดต่าง ๆ จำนวน 144 กระบอก พร้อมเครื่องกระสุนกว่า 2 หมื่นนัด ปืนยาวและปืนลูกซอง 258 กระบอก พร้อมเครื่องกระสุน 557 นัด รวมถึงปืนพกชนิดต่าง ๆ และเครื่องยิงลูกระเบิด แบบ M-79 อีก 23 เครื่อง และเครื่องยิงจรวด RPG 57 ลูก รวมถึงยุทธภัณฑ์อื่น ๆ ดูรายละเอียดได้ที่ <www.prachatai.com/journal/2014/06/54312> สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2559.

⁸ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2555). รายงานประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและรายงานการปฏิบัติงานประจำปี พ.ศ. 2553 - 2554. แหล่งที่มา: <http://www.nhr.or.th/getattachment/ebd13ba3-45a1-46df-9559-e7657fc497bb/รายงานการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและรา.aspx> สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2559.

⁹ สุภาภรณ์ พันธ์นาชี และคณะ. (2557). สรุปสถิติเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ประจำปี พ.ศ. 2557: ปีที่มีจำนวนเหตุการณ์น้อยที่สุดในรอบ 11 ปี. คณะทำงานฐานข้อมูลเหตุการณ์ชายแดนใต้ (DSID) ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.

(4) โทษประหารชีวิต ในทางปฏิบัติประเทศไทยไม่ได้มีการบังคับใช้โทษประหารชีวิตมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 แต่ในปี พ.ศ. 2552 ที่ประเทศไทยได้ประหารชีวิตนักโทษคดียาเสพติดจำนวน 2 ราย ซึ่งขัดแย้งกับมติของที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติเมื่อปี พ.ศ. 2551 ที่มีมติให้ระงับการลงโทษประหารชีวิตทั่วโลก สำหรับการกำหนดโทษประหารชีวิตนั้น กสม. ได้ศึกษาแนวทางไว้สองแนวทางคือ *แนวทางแรก* ควรยกเลิกโทษประหารชีวิตเนื่องจากขัดต่อหลักมนุษยธรรม ส่วน*แนวทางที่สอง* ไม่ควรยกเลิกโทษประหารชีวิตเนื่องจากยังมีประโยชน์ในการป้องปรามและยับยั้งไม่ให้เกิดการกระทำความผิดร้ายแรง ซึ่งการคงไว้ซึ่งโทษดังกล่าวจะทำให้ผู้ที่กระทำความผิดร้ายแรงได้ตระหนักถึงโทษที่จะได้รับ เกิดความเกรงกลัวและยับยั้งการกระทำความผิด พร้อมทั้งเสนอแนะให้รัฐบาลไทยให้สัตยาบันในพิธีสารเลือกรับส่วนที่สองในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองเพื่อยกระดับการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย และนำไปสู่การออกกฎหมายยกเลิกโทษประหารชีวิตในท้ายที่สุด¹⁰ อย่างไรก็ตาม แนวคิดและการดำเนินการของรัฐบาลเกี่ยวกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตในปัจจุบันถือว่ามีความก้าวหน้า เพราะได้มีการผลักดันให้อยู่ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2557 - 2561 เพื่อยกระดับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนภายในประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากล โดยปรากฏในแผนสิทธิมนุษยชนด้านกระบวนการยุติธรรม

(5) เสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน เนื่องจากรัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ทำให้รัฐบาลมีอำนาจจำกัดสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อแพร่สัญญาณ และให้อำนาจแก่รัฐบาลในการเข้ามามีอำนาจตรวจสอบข่าวที่ใช้ดุลยพินิจแล้วว่าเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศ จึงทำให้ในช่วงปี พ.ศ. 2552 - 2554 มีการปิดกั้นเสรีภาพของสื่อมวลชน และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ถือเป็นกรณีจำกัดเสรีภาพซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 รับรองไว้ และถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนเช่นกัน

องค์กรผู้สื่อข่าวไร้พรมแดนเผยแพร่ดัชนีเสรีภาพสื่อในปี พ.ศ. 2558 ว่าตกต่ำลงทั่วโลก เทคโนโลยีสมัยใหม่กลายเป็นเครื่องมือในการโฆษณาชวนเชื่อ ขณะที่ผู้นำในหลายประเทศพยายามปิดกั้นเสรีภาพสื่อสำหรับประเทศไทยได้ถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 136 จาก 180 ประเทศ ถูกลดลงมา 2 อันดับ โดยมีคะแนน 44.53 คะแนน

(6) สิทธิชุมชนและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และที่ดินที่เป็นธรรมและยั่งยืน ในปี พ.ศ. 2557 กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับสิทธิชุมชนในการเข้าถึงและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 87 เรื่อง จากทั้งหมด 689 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 12.72 ซึ่งสูงเป็นอันดับสองจากเรื่องร้องเรียนทั้งหมด โดยประเด็นการร้องเรียนทั่วไปในปี พ.ศ. 2557 เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ¹¹

¹⁰ ศรีสุมบัติ โชคประจักษ์ชัด, นิตยา สำเร็จผล และสัญญา นิยมประดิษฐ์. (2555). รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (ช่วงครึ่งแผน) ประจำปี พ.ศ. 2552 - 2554. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

¹¹ ได้แก่ กรณีเกี่ยวกับเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ ฝ่ายขนาดใหญ่ กรณีเกี่ยวกับคลองส่งน้ำ กรณีเกี่ยวกับการเปลี่ยนสภาพแหล่งน้ำ และสร้างสิ่งกีดขวาง หรือล่งน้ำแหล่งน้ำ และกรณีความขัดแย้งในการจัดการทรัพยากรน้ำ

เหมืองแร่¹² โครงการพัฒนาต่าง ๆ¹³ อุตสาหกรรม¹⁴ ตลอดจนผลกระทบจากการพัฒนาพลังงาน โรงไฟฟ้าและปิโตรเลียม¹⁵ และอื่น ๆ ผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินโครงการพัฒนาและอุตสาหกรรมต่าง ๆ นำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างชุมชนกับผู้ประกอบการเอกชนที่เข้าไปดำเนินการและหน่วยงานรัฐมาโดยตลอดและส่งผลให้มีผู้นำชุมชนที่คัดค้านการดำเนินโครงการในบางพื้นที่ ถูกข่มขู่ คุกคาม และบางรายถูกทำร้ายจนเสียชีวิต แต่ยังไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้

(7) การค้ามนุษย์ แรงงานข้ามชาติจากประเทศพม่า ลาว และกัมพูชา ประมาณ 2 - 3 ล้านคน รวมทั้งแรงงานไทยมักจะเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยมักจะถูกบังคับขู่เข็ญ หลอกลวงให้เข้าสู่การใช้แรงงานหรือถูกกดขี่ในธุรกิจประมงและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งต้องทำงานหนักในเรือประมงสัญชาติไทยที่ล่องเรืออยู่ในน่านน้ำไทยและน่านน้ำสากล มีชั่วโมงทำงานยาววันละ 18 - 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และได้รับค่าแรงเพียงเล็กน้อย นอกจากนี้ มีการข่มขู่ที่จะตัดเงินค่าจ้าง และขู่ว่าจะไม่จ่ายเงินค่าจ้างเต็มจำนวน แรงงานข้ามชาติบางคนถูกข่มขู่และทุบตีบนเรือประมงที่แล่นในทะเลเป็นเวลาหลายปีติดต่อกัน ส่วนสตรีและเด็กจะถูกหลอกลวงให้ค้าบริการทางเพศในไทยหรือถูกส่งไปประเทศอื่น แรงงานเหล่านี้เสี่ยงต่อการถูกเอาเปรียบจากนายหน้าและถูกละเมิดสิทธิจากนายจ้างและเจ้าหน้าที่รัฐ ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจึงได้พยายามแก้ปัญหาแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาเมืองมาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยออกประกาศ คสช. หลายฉบับเพื่อจัดการกับปัญหาดังกล่าว

(8) สิทธิและสถานะบุคคลของคนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ ผู้อพยพ คนไทยพลัดถิ่นและผู้หนีภัยจากการสู้รบ ปัจจุบันประเทศไทยมีกลุ่มบุคคลผู้มีปัญหาสถานะบุคคลเป็นจำนวนมาก ปัญหาด้านสถานะบุคคลที่พบโดยทั่วไปคือ การที่บุคคลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย แต่ไม่มีสถานะบุคคล เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ โดยอาศัยตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ใน 67 จังหวัด จำนวน 56 กลุ่ม มีประชากรรวมประมาณ 6,100,000 คน หรือร้อยละ 9.68 ของประชากรประเทศ แม้จะมีการตรากฎหมายเพื่อแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิด้านสถานะบุคคล อาทิ คนไทยพลัดถิ่น พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2555 ได้กำหนดให้บุคคลได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานด้านการรักษาพยาบาลถึงแม้จะไม่มีสถานะบุคคล และได้รับสิทธิทางการศึกษา อย่างไรก็ตาม การเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตตามมาตรฐานที่เหมาะสม โดยลักษณะภูมิประเทศในการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ห่างไกลในถิ่นทุรกันดาร ในขณะที่รัฐยังไม่สามารถกระจายการพัฒนาได้อย่างทั่วถึง ทำให้ในหลายพื้นที่ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์ได้¹⁶ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ด้านทะเบียนราษฎรมักละเลย ลำช้า และปฏิบัติโดยยึดถือตามมติคณะรัฐมนตรีเป็นหลัก ทั้ง ๆ ที่ในหลายกรณีมีกฎหมายบัญญัติไว้แล้วให้ดำเนินการได้

¹² ได้แก่ กรณีปัญหาด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมจากการทำเหมืองแร่ กรณีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนอันเกิดจากการทำเหมืองแร่ กรณีปัญหาจากการสูบและดื่มน้ำเกลือ กรณีปัญหาจากการขุดดินและดูดทราย และกรณีปัญหาเกี่ยวกับการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองแร่

¹³ ได้แก่ กรณีเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือและโครงสร้างวิศวกรรมชายฝั่ง กรณีเกี่ยวกับข้อพิพาทที่ดินชายฝั่งทะเล และกรณีความขัดแย้งเกี่ยวกับนโยบายและกิจกรรมทางทะเลต่าง ๆ รวมถึงความช่วยเหลือภายหลังธรณีพิบัติภัยสึนามิ

¹⁴ ได้แก่ กรณีปัญหามลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม กรณีปัญหาการจัดการขยะหรือกากอุตสาหกรรม และกรณีปัญหาความขัดแย้งในการจัดการสิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับโรงงานอุตสาหกรรมอื่น ๆ

¹⁵ ได้แก่ กรณีการสำรวจและขุดเจาะปิโตรเลียม กรณีการดำเนินโครงการไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงชีวมวล เชื้อเพลิงถ่านหิน พลังงานลม พลังงานน้ำ และพลังงานแสงอาทิตย์ และกรณีปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบด้านสุขภาพจากโครงการด้านพลังงานที่ดำเนินโครงการแล้ว

¹⁶ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2556). รายงานการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย และรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี พ.ศ. 2555. หน้า 22 - 23.

สำหรับการจัดตั้งถิ่นฐาน การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ สภาพปัญหาที่พบทั่วไปคือ หน่วยงานรัฐยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเฉพาะ การพึงพิงธรรมชาติและป่า ทำให้นโยบายของรัฐด้านการท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มักดำเนินการโดยไม่คำนึงถึงสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ในการตั้งถิ่นฐานและสิทธิการทำกิน ตามวิถีวัฒนธรรม และไม่สอดคล้องกับการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอยู่เดิม

ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงสิทธิในการฝึกอาชีพของกลุ่มบุคคลที่ยังมิได้พิสูจน์สัญชาติตามระเบียบ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานว่าด้วยการฝึกเตรียมเข้าทำงาน พ.ศ. 2557 ข้อ 8 (3) กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัคร รับการฝึกว่าต้องมีสัญชาติไทย โดยศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานในบางจังหวัดจะรับบุคคลไม่มีสัญชาติไทยให้เข้ารับการฝึกอบรมกับศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน แต่เมื่ออบรมครบตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจะปฏิเสธ การมอบวุฒิบัตรให้บุคคลที่เข้าฝึกอบรม โดยอ้างว่าเป็นบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย¹⁷

ปัญหาในการดำเนินการคืนสัญชาติไทยให้กับคนไทยพลัดถิ่น แม้รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบ พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2555 เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2555 ซึ่งเป็นกฎหมายคืนสัญชาติไทย ให้คนไทยพลัดถิ่นที่เคยอาศัยอยู่ในเขตแดนของประเทศพม่าและกัมพูชาประมาณ 20,000 คน แต่ในปี พ.ศ. 2556 ยังไม่มีการดำเนินการคืนสัญชาติไทยให้กับคนไทยพลัดถิ่นจำนวนดังกล่าว¹⁸

นอกจากนี้ เนื่องจากไม่มีการคุ้มครองทางกฎหมายสำหรับสิทธิการแสวงหาที่พักพิง ผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาที่พักพิงจึงยังคงเสี่ยงต่อการถูกคุกคาม ควบคุมตัว และส่งกลับ ซึ่งเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2558 รัฐบาลได้ตัดสินใจส่งชาวอุยกูร์ จำนวน 172 คน ให้แก่รัฐบาลตุรกี เพื่อดำเนินการตั้งถิ่นฐานให้แก่ชาวอุยกูร์ เหล่านี้ในตุรกี และเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 รัฐบาลไทยได้ตัดสินใจส่งชาวอุยกูร์ จำนวน 109 คน ซึ่งรัฐบาลจีนได้ส่งหลักฐานการกระทำผิดและการพิสูจน์สัญชาติให้แก่รัฐบาลไทย เนื่องจากหลายฝ่ายมีความ กังวลว่าชาวอุยกูร์ที่ถูกส่งกลับไปยังประเทศจีนอาจถูกลงโทษอย่างรุนแรงจนถึงแก่ชีวิตนั้น รัฐบาลจีนได้ยืนยัน กับรัฐบาลไทยว่า จะรับรองความปลอดภัยและปฏิบัติต่อบุคคลเหล่านี้ด้วยความเป็นธรรม นอกจากนี้ ผู้ไม่ได้ กระทำผิดความผิดจะได้รับการดูแลให้กลับคืนสู่สังคม และรัฐบาลจีนจะจัดหาที่ทำกินให้ตามความเหมาะสม รัฐบาลจีนยินดีเชิญให้รัฐบาลไทยส่งผู้แทนไปติดตามผลการปฏิบัติ ซึ่งสภาความมั่นคงแห่งชาติจะจัดผู้เกี่ยวข้อง จากหน่วยราชการต่าง ๆ รวมทั้งจะพิจารณาเชิญองค์กรระหว่างประเทศ อาทิ ICRC เข้าร่วมกับฝ่ายไทย เดินทางไปตามคำเชิญของรัฐบาลจีน¹⁹

(9) ความหลากหลายทางเพศ: เพศสภาพและความเท่าเทียมทางเพศ แม้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จะรับรองว่าชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลด้วยเหตุต่าง ๆ รวมทั้งเรื่องเพศจะกระทำไม่ได้ แต่กฎกระทรวงกลาโหม ฉบับที่ 37 (พ.ศ. 2516) และฉบับที่ 74 (พ.ศ. 2540) ได้กำหนดลักษณะไม่พึงประสงค์ของการรับราชการทหารประการหนึ่ง ว่าเป็นผู้ที่ เป็นโรคจิต/โรคจิตผิดปกติอย่างร้ายแรงและถาวร และได้ใช้คำดังกล่าวในเอกสารบันทึกผลการตรวจ เลือกรับทหารกองเกิน (สด. 43) เป็นผลให้ผู้หลากหลายทางเพศที่ถูกบันทึกดังกล่าวในเอกสาร สด. 43 หลายคน

¹⁷ ประชาไท. องค์กรสิทธิขอผู้ว่าบุรีรัมย์ช่วยชาวบ้านที่ถูกผลักดันออกจากพื้นที่ (ออนไลน์).

<http://prachatai.com/journal/2015/07/60535> หน้า 147. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2559.

¹⁸ เรื่องเดียวกัน, (สุภาภรณ์ พันธ์นาชี และคณะ). หน้า 92.

¹⁹ ข่าวทำเนียบรัฐบาล. (2016). กรณีการส่งกลับผู้ลี้ภัยกลับเข้าเมืองชาวมุสลิมที่อ้างว่าเป็นชาวตุรกี (ชาวอุยกูร์) (ออนไลน์). <http://www.thaigov.go.th>. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2559.

ถูกตัดสินหรือไม่ได้รับคัดเลือกเข้าทำงานในหน่วยงานรัฐหรือหน่วยงานเอกชนบางแห่ง นอกจากนี้ ผู้หลากหลายทางเพศยังได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสมเนื่องจากทัศนคติที่ไม่ถูกต้องของสังคมและผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ดีตาม รัฐบาลได้มีความพยายามอย่างยิ่งที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นตามลำดับทั้งการยอมรับในการตรวจคัดเลือกร่างกาย การยอมรับในสถาบันการศึกษา การผลักดันให้มีการร่างพระราชบัญญัติการจดทะเบียนคู่ชีวิต พ.ศ.

(10) สถานการณ์ความรุนแรงของการละเมิดสิทธิมนุษยชนผ่านการใช้เทคโนโลยี ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในปัจจุบันได้แสดงความคิดเห็นหรือแสดงเนื้อหาที่แสดงความเกลียดชัง หรือ hate speech ก่อให้เกิดการแบ่งแยกเป็นหลายกลุ่มในสังคม เพราะโซเชียลมีเดียและเว็บไซต์ต่าง ๆ มีอิทธิพลอย่างสูงต่อชีวิตประจำวันและทัศนคติของผู้ใช้ และผู้ใช้สามารถสร้างเนื้อหาได้ด้วยตนเอง อีกทั้งเนื้อหาในสื่อเหล่านั้นสามารถแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว ผู้ใช้จึงจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณต่อเนื้อหาของสื่อเหล่านี้ และไตร่ตรองก่อนที่จะแสดงความคิดเห็นหรือสร้างเนื้อหาใด ๆ บนโซเชียลมีเดียหรือเว็บไซต์ต่าง ๆ เมื่อเดือนมกราคม 2558 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างกฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรมไอทีและอินเทอร์เน็ตจำนวน 10 ฉบับภายใต้แนวคิดการส่งเสริมเศรษฐกิจสังคมดิจิทัล กฎหมายดังกล่าวอาจมีผลต่อการละเมิดสิทธิเสรีภาพบุคคลสิทธิในความเป็นส่วนตัว ฯลฯ

(11) ผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน (Human Rights Defenders) ผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยตั้งแต่ผู้นำชุมชนจนถึงองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนยังคงประสบกับอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่หลายประการ เพราะมีสาเหตุมาจากความไม่เข้าใจและการไม่ยอมรับบทบาทจากหน่วยงานภาครัฐและประชาชนบางกลุ่ม และการถูกกีดกันในการปฏิบัติงาน จนในบางครั้งมีการดำเนินการเพื่อลดความน่าเชื่อถือในการทำงานของบุคคลเหล่านี้ รวมทั้งมีการข่มขู่ และบางกรณีผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนถูกทำให้เสียชีวิตเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นั้นได้ขัดกับผลประโยชน์ของกลุ่มบุคคลใดกลุ่มบุคคลหนึ่ง หรือของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และการเสียชีวิตดังกล่าวคนในสังคมมองเพียงว่าเป็นคดีฆาตกรรมทั่วไป

(12) การปราบปรามผู้เห็นต่างจากรัฐ ในช่วงปี พ.ศ. 2558 จากรายงานของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลระบุว่าผู้แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลอย่างสงบ มีความเสี่ยงที่จะถูกควบคุมตัวโดยพลการ²⁰ และถูกจำคุก ตลอดทั้งมีประชาชนถูกจับกุม ตั้งข้อหา และฟ้องร้องดำเนินคดีหลายคน โดยมีสาเหตุมาจากกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไป ทั้งการเล่นละคร การแสดงความเห็นบนโซเชียลมีเดีย และการเขียนข้อความบนฝาผนัง²¹ โดยคำสั่ง คสช. ที่ 3/2558 ได้ให้อำนาจทหารในการควบคุมตัวบุคคลโดยพลการ สั่งปิดสื่อและเอาผิดต่อผู้ที่รวมตัวทางการเมืองเกินห้าคน²² ด้านกฎหมายที่บังคับให้ประชาชนต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ล่วงหน้าหากจะจัดการชุมนุมในที่สาธารณะ นอกจากนี้ ประชาชนอาจถูกพิจารณาตีในศาลทหารในความผิดเกี่ยวกับ “ความมั่นคงแห่งชาติ” “ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์” และการละเมิดคำสั่งต่าง ๆ ของ คสช. อีกทั้งผู้ถูกควบคุมตัวไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำตัดสินของศาลอันเนื่องมาจาก

²⁰ Amnesty International. (2015). Thailand: Post-coup violations continue: is a “temporary situation” becoming chronic?. Index number ASA 39/1042/2015, 2 June 2015.

²¹ Amnesty International. (2015). Thailand: Military’s shutdown of event highlights free speech crackdown. (New story, 4 June 2015) <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2015/06/thailand-militarys-shutdown-of-event-highlights-free-speech-crackdown/>

²² Amnesty International. (2015). Thailand: Post-coup violations concerns abide one year on and a “temporary situation” is becoming permanent. Index number ASA 39/1811/2015, 2 June 2015.

เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นระหว่างการประกาศกฎอัยการศึก และในปัจจุบัน ได้มีร่างกฎหมายซึ่งจะเพิ่มอำนาจให้แก่คณะกรรมการที่ทำหน้าที่ควบคุมความปลอดภัยทางไซเบอร์ อันจะส่งผลให้กองทัพสามารถจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกและใช้ดุลยพินิจเพื่อการสอดแนมข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตได้อย่างกว้างขวาง แต่ร่างกฎหมายดังกล่าวยังคงอยู่ในขั้นตอนของการพิจารณาอนุมัติ อย่างไรก็ตาม แม้ไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ แต่เจ้าหน้าที่ทหารยังคงทำการสอดแนมข้อมูลอย่างเข้มข้นและคุกคามผู้ที่ออกมาแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย ซึ่งรวมถึงนักวิชาการและสื่อมวลชน รวมไปถึงการปิดกั้นการเข้าถึงเว็บไซต์บางเว็บไซต์โดยรัฐบาล

(13) การทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย การทรมานเป็นปัญหาที่สำคัญในประเทศไทย โดยส่วนใหญ่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในการตรวจค้น ควบคุม จับกุม และคุมขังบุคคลไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และการขาดความเอาใจใส่จริงจังในการดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ที่กระทำผิดทั้งในทางอาญาและวินัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีการประกาศใช้กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง ในปี พ.ศ. 2556 กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้มีการดำเนินการที่จะปรับปรุงกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 และได้มีการหารือเพื่อแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อเตรียมเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรต่อไป อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2556 รัฐบาลได้ประกาศยุบสภา ทำให้การดำเนินการเรื่องนี้หยุดชะงักลง

(14) ธุรกิจและสิทธิมนุษยชน เนื่องจากการดำเนินธุรกิจต้องอาศัยมนุษย์เป็นผู้ดำเนินงานหรือปฏิบัติงาน การจ้างงานจึงต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ การดำเนินธุรกิจยังส่งผลถึงบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งชุมชนท้องถิ่นด้วย ด้วยเหตุนี้ จึงมีแนวคิดว่าการดำเนินธุรกิจต้องให้ความเคารพและไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ดำเนินธุรกิจ และผู้มีส่วนได้เสียทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งในปัจจุบันแนวคิดดังกล่าวได้รับความสนใจจากประชาคมระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก สำหรับบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดจากประกอบธุรกิจนั้น ได้มีการจัดทำปฏิญญา Edinburgh เพื่อให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ปฏิญญานี้มีสาระสำคัญ 2 ส่วน โดยส่วนแรกได้กล่าวถึงบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในประเด็นด้านธุรกิจและสิทธิมนุษยชน และส่วนที่สองเป็นการกล่าวถึงการสนับสนุนให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือด้านความรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ การส่งเสริมให้มีการจัดประชุมทบทวนในระดับภูมิภาคเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และการรายงานความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการแห่งชาติ²³ นอกจากนี้ ได้มีการรับรองหลักการชี้แนะเรื่องสิทธิมนุษยชนสำหรับธุรกิจ (Guiding Principles on Business and Human Rights - UNGP) โดยคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN Human Rights Council) หลักการชี้แนะดังกล่าวแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) หน้าที่ของรัฐในการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 2) ความรับผิดชอบของภาคธุรกิจในการเคารพหลักสิทธิมนุษยชน และ 3) การเข้าถึงการเยียวยา สำหรับภูมิภาคเอเชียนั้น ได้มีการจัดประชุม UN Asia Regional Forum on Business and Human Rights โดยคณะทำงานว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

²³ คณะอนุกรรมการด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และแผนปฏิบัติการคณะอนุกรรมการด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (พ.ศ. 2560 - 2565). หน้า 13.

แห่งสหประชาชาติ (UN Working Group on Business and Human Rights) เพื่อเร่งและขยายการบังคับใช้หลักการชี้แนะดังกล่าวให้รวดเร็วและกว้างขวางมากยิ่งขึ้นในทวีปเอเชีย²⁴ กสม. ได้เข้าร่วมประชุมดังกล่าวเพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นต่อที่ประชุมในหัวข้อบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการจัดทำแผนปฏิบัติการแห่งชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และได้นำเสนอบทบาทของ กสม. ผ่านคณะกรรมการสิทธิทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในการดำเนินการเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน²⁵ จากการนำเสนอดังกล่าว ภาคส่วนต่าง ๆ ได้มีการตอบรับและยินดีที่ กสม. มีความตั้งใจในการแสดงบทบาทผู้นำในการส่งเสริม UNGP ให้แพร่หลายในประเทศไทย เพื่อให้ภาคส่วนต่าง ๆ เกิดความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน รวมทั้งความพยายามของ กสม. ในการผลักดันให้รัฐและภาคธุรกิจนำหลักการ UNGP ไปบังคับใช้ในการดำเนินงานของตน²⁶

3.1.2 สถานการณ์องค์กรคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่ผ่านมาการทำงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ภายนอกทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอันส่งผลกระทบต่อสถานการณ์สิทธิมนุษยชนและสถานะการดำเนินงานที่ผ่านมาในด้านต่าง ๆ ขององค์กร ทั้งในประเด็นเด็กและสตรี แรงงานข้ามชาติ การอนุรักษ์ฟื้นฟูและการจัดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่กระทบต่อสิทธิมนุษยชน และการค้ามนุษย์ ประกอบกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติถูกลดสถานะองค์กรจากเกรด A เป็นเกรด B เนื่องจาก **(1) กระบวนการสรรหาและแต่งตั้ง** คณะอนุกรรมการประเมินสถานะ (Sub-Committee on Accreditation: SCA) ได้เน้นย้ำและให้ความสำคัญในประเด็นการสรรหาเป็นอย่างมาก เพราะกฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่มีบทบัญญัติที่ระบุถึงการปรึกษาหารือกันอย่างกว้างขวาง (broad consultation) หรือการมีส่วนร่วม (participation) ของภาคประชาสังคมในกระบวนการรับสมัคร (application) การคัดกรอง (screening) และกระบวนการสรรหา (selection process) รวมถึงการเผยแพร่โฆษณาตำแหน่งที่ว่าง และกำหนดเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครที่ชัดเจนและมีรายละเอียดเพียงพอ SCA จึงขอให้ กสม. ส่งเสริมการดำเนินการให้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการสรรหามีกระบวนการที่โปร่งใส เน้นการมีส่วนร่วม และให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของผู้สมัครในการสรรหา (merit-based selection) รวมทั้งให้มีการเผยแพร่ข่าวการรับสมัครอย่างกว้างขวางเพื่อให้ได้ผู้สมัครที่มาจากภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมและมีคุณสมบัติด้านการศึกษาที่หลากหลาย โดยกำหนดประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ไว้ในกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวปฏิบัติที่มีผลผูกพัน (binding administrative guidelines) ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นอิสระและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สาธารณชน **(2) ความคุ้มกันและความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่** SCA ขอให้ กสม. ส่งเสริมให้มีการตราบทบัญญัติที่คุ้มครองการทำงานของ กสม. ไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติถูกแทรกแซงหรือตกอยู่ภายใต้อิทธิพลจากภายนอก หรือถูกข่มขู่ว่าจะดำเนินคดีทางกฎหมาย **(3) การรายงานสถานการณ์ทางด้านสิทธิมนุษยชนที่ทันต่อเหตุการณ์** จากบทเรียนกรณีเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองที่มีการใช้ความรุนแรง และมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้ง 2 เหตุการณ์

²⁴ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. สรุปรายงานการประชุมธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนภูมิภาคเอเชีย 2016 (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.nhrc.or.th/getattachment/aed18068-b0f3-4c99-bc88-888cbb929913/สรุปรายงานการประชุม-ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนภูมิภาคเอเชีย.aspx>. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2559.

²⁵ เรื่องเดียวกัน. (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ).

²⁶ เรื่องเดียวกัน. (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ).

เมื่อปี พ.ศ. 2553 และช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2556 - พฤษภาคม พ.ศ. 2557 SCA ได้เน้นย้ำข้อกังวลที่เคยให้ไว้ก่อนหน้านี้ว่า กสม. ไม่สามารถเผยแพร่รายงานสถานการณ์ที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงได้ทันเวลา ทั้งที่มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก โดยเหตุการณ์แรก กสม. ใช้เวลาถึง 3 ปีในการตรวจสอบและจัดทำรายงาน ส่วนเหตุการณ์ที่ 2 กสม. ได้เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ซึ่ง SCA เห็นว่า กสม. ยังไม่สามารถจัดการกับปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้อย่างทันเหตุการณ์

ดังนั้น จะเห็นว่าแม้การคุ้มครองและป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนมีกฎหมายรับรองและมีแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนดไว้อย่างชัดเจน แต่การบังคับใช้กฎหมายและแผนที่วางไว้จำเป็นต้องได้รับการปฏิบัติ การตรวจสอบ การติดตาม และการประเมินผลอย่างจริงจัง รวมถึงการสร้างความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชนให้อยู่ในจิตใจของเจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชนทุกคนจนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่หลากหลายทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยมีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นองค์กรอิสระองค์กรหลักที่ดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย เพราะฉะนั้น กรอบการดำเนินงานและแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับต่อไป จึงจำเป็นต้องออกแบบให้สอดคล้องกับพันธกรณีและเงื่อนไขระหว่างประเทศดังกล่าวข้างต้น ขณะเดียวกันจำเป็นต้องคำนึงถึงบริบทของสังคม กฎหมาย และอำนาจหน้าที่ที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีในปัจจุบันประกอบด้วย เพื่อให้กรอบการดำเนินงานและแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับต่อไปได้รับการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน และสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศและกฎหมายภายในของประเทศไทย

3.1.3 สถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่ปรากฏในรายงานประเทศตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ไทยเป็นภาคี

รัฐบาลไทยได้จัดทำรายงานประเทศไทยตามพันธกรณี ภายใต้สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนเสนอรายงานต่อองค์กรตามสนธิสัญญา (Monitoring Body) จำนวน 7 ฉบับ ดังต่อไปนี้

(1) รายงานประเทศไทยตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ 2

(2) รายงานประเทศไทยตามพันธกรณีภายใต้กติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

(3) รายงานประเทศไทยตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

(4) รายงานประเทศไทยตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี ฉบับที่ 1

(5) รายงานประเทศไทยตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญา ว่าด้วยสิทธิเด็ก ฉบับที่ 3 - 4 (ฉบับรวม) และพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาดังกล่าว 3 ฉบับ ได้แก่ พิธีสารเลือกรับเรื่องการขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก เรื่องความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยอาวุธ และเรื่องกระบวนการติดต่อร้องเรียน

(6) รายงานประเทศไทยตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ

(7) รายงานประเทศไทยตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญา ว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ในทุกรูปแบบและพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ

เนื้อหาของรายงานทั้ง 7 ฉบับ ได้ปรากฏสาระสำคัญของการดำเนินการที่ผ่านมาของประเทศไทย ซึ่งสะท้อนถึงความก้าวหน้าและแนวทางการพัฒนาสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ ของประเทศไทย รวมถึงพัฒนาการในการปรับ แก้ และทบทวนกรอบนโยบาย กฎหมายที่สำคัญ และแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักการของสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนหลายประการ ตลอดจนการดำเนินงานในประเด็นที่เป็นข้อกังวล และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประจำกติกา/สนธิสัญญาในบางฉบับ เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (กติกา ICCPR) คณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ (CRC)

3.2 การดำเนินการในอนาคตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และประเด็นท้าทาย

3.2.1 การดำเนินการในอนาคตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

จากการทบทวนเอกสาร งานวิจัย การสัมภาษณ์ การประเมินการปฏิบัติงาน รวมทั้งการศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามหลักการ PESL Analysis หลักการ McKinsey 7 S และการวิเคราะห์ SWOT พบว่า สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของ กสม. ทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ภายในของการดำเนินการคุ้มครองและป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน มีการเปลี่ยนแปลงและท้าทายต่อการดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตัวอย่างเช่นสภาพแวดล้อมภายนอกในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมนั้น มีแผนพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นกรอบการพัฒนาของทุกประเทศ ซึ่งถ่ายทอดสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 การเข้าสู่สังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ และการค้าเสรี ส่วนหนึ่งทำให้เกิดการเข้ามาของกลุ่มทุนขนาดใหญ่ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากเกินไปจนขัดจำกัดส่งผลให้เกิดการละเมิดสิทธิของชุมชน และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้ ความจริงใจในการเคารพต่อหลักสิทธิมนุษยชนของผู้บริหารประเทศ รวมถึงความสอดคล้องระหว่างบทบัญญัติของกฎหมายภายในประเทศกับหลักสิทธิมนุษยชน เป็นต้น สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ข้างต้น เป็นปัจจัยที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจำเป็นต้องนำมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ เพื่อให้คนในสังคมมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน และไม่ถูกเลือกปฏิบัติ จากการคาดการณ์อนาคต และทิศทางการดำเนินงานของ กสม. โดยเทคนิคการวิเคราะห์ TOWS Matrix เห็นว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงควรมีแผนยุทธศาสตร์ที่เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานในระยะ 6 ปีข้างหน้า และเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่เป็นไปตามหลักการตามพันธกรณีและสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี โดยมีข้อมูลและฐานข้อมูลสนับสนุน (evidence based) และวางหลักการปฏิบัติงานโดยเน้นประเด็นที่มีผลกระทบทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างหรือระบบ เช่น ประเด็นปฏิรูปประเทศ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ที่องค์การสหประชาชาติกำหนดเป้าหมายการพัฒนาขึ้นใหม่ โดยการพัฒนาคำนึงถึงความเชื่อมโยงของมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการทำหน้าที่ติดตามการดำเนินการของภาครัฐในฐานะองค์กรสถาบันสิทธิที่มีกลไกการตรวจสอบที่เป็นกลาง (International Independent Monitoring Mechanism) ให้ยึดตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี เช่น การติดตามให้มีการดำเนินงานตามรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศ (Universal

Periodic Review: UPR) เพื่อเสนอต่อคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ การสรรหา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรเปิดโอกาสให้เครือข่ายและภาคประชาสังคมมีส่วนร่วม เพราะ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรมีความเป็นอิสระและมีความเห็นที่หลากหลายและครอบคลุมทุกด้าน

อนึ่ง การกิจของ กสม. ไม่เพียงต้องปฏิบัติตามกฎหมายเท่านั้น แต่ยังมีภาระหน้าที่ในการปฏิบัติตาม อนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันจำนวน 7 ฉบับด้วย ในส่วนของหน้าที่มี 2 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และด้านคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ทำงานในรูปแบบคณะกรรมการขับเคลื่อน การดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน มีเป้าหมายกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักรู้ถึงสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ รวมถึงการทำให้ประชาชนและทุกภาคส่วนปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ กสม. ควรมีการวางแผนประชาสัมพันธ์เพื่อการสื่อสารสิทธิมนุษยชน การสื่อสารต่อสาธารณชน ในประเด็นสำคัญ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติด้วย

3.2.2 ประเด็นท้าทาย

จากการทบทวนกฎหมาย นโยบาย และแผนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน การทบทวนสถานการณ์ สิทธิมนุษยชนในระยะเวลาที่ผ่านมา การทบทวนสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน กสม. ส่งผลให้เห็น ประเด็นท้าทายที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังคงต้องเผชิญอยู่ และจำเป็นต้องดำเนินการส่งเสริม และคุ้มครองตามบทบาท ภาระหน้าที่ ประเด็นท้าทายที่สำคัญ ๆ ได้แก่

(1) **ประเด็นความยั่งยืน** โดย กสม. ควรติดตามสถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแผนการปฏิรูป ประเทศและแผนการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมีประเด็นความยั่งยืน 17 เป้าหมาย ได้แก่

- 1) จัดความยากจนในทุกรูปแบบทุกที่
- 2) จัดความหิวโหย บรรลุเป้าความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการที่ดีขึ้น และส่งเสริม เกษตรกรรมยั่งยืน
- 3) ทำให้แน่ใจถึงการมีสุขภาวะในการดำรงชีวิต และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคน ในทุกช่วงอายุ
- 4) ทำให้แน่ใจถึงการได้รับการศึกษาที่ได้คุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง และส่งเสริมโอกาส ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคน
- 5) บรรลุถึงความเท่าเทียมทางเพศ และเสริมสร้างพลังให้แก่สตรีและเด็กหญิงทุกคน
- 6) ทำให้แน่ใจว่าเรื่องน้ำและการสุขาภิบาลได้รับการจัดการอย่างยั่งยืน และมีสภาพพร้อมใช้ สำหรับทุกคน
- 7) ทำให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานที่ทันสมัย ยั่งยืน เชื่อถือได้ ตามกำลังซื้อของตน
- 8) ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและทั่วถึงให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ส่งเสริม ศักยภาพการมีงานทำ การจ้างงานเต็มที่ และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน
- 9) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงส่งเสริมการปรับตัวให้เป็นอุตสาหกรรม อย่างยั่งยืนและทั่วถึงและสนับสนุนนวัตกรรม
- 10) ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ
- 11) ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ทั่วถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และยั่งยืน
- 12) ทำให้แน่ใจถึงการมีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

13) ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น

14) อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเล สำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

15) พืชผัก อนุรักษ์ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนของระบบนิเวศบนบก จัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืน ต่อสู้กับการแปรสภาพเป็นทะเลทราย ภัยแล้งและฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของที่ดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

16) ส่งเสริมให้สังคมมีความเป็นปกติสุข ไม่แบ่งแยกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการเข้าถึงความยุติธรรมโดยถ้วนหน้าและสร้างให้เกิดสถาบันอันเป็นที่พึ่งของส่วนรวม มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับในทุกระดับ

17) เสริมสร้างความเข้มแข็งในวิธีการปฏิบัติให้เกิดผลและสร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังให้ความสำคัญกับมิติทางด้านวัฒนธรรม นอกเหนือจากการพัฒนาใน 3 มิติ คือ เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางของ SDGs อีกด้วย

(2) **ประเด็นสิทธิชุมชนกับการเข้ามาของอุตสาหกรรม** (ทุนขนาดใหญ่) การจัดการทรัพยากรทำให้เกิดการเข้าถึงไม่เท่าเทียมกัน การพัฒนาประเทศที่เน้นอุตสาหกรรมเกิดปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรระหว่างภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม มีรากของปัญหามาจากกลุ่มทุนเชื่อมโยงการเมือง เช่น เมืองทอง การจัดเขตเศรษฐกิจพิเศษ เป็นต้น ดังนั้น กสม. ควรมีข้อเสนอแนะให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างเท่าเทียมและลดความเหลื่อมล้ำของคนในสังคม เช่น กลุ่มทุนสะสมทรัพยากรมาก อาทิ ที่ดิน ขณะที่คนส่วนใหญ่มีทรัพยากรน้อย กสม. จะมีข้อเสนอแนะเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เช่น ภาษีที่ดิน และภาษีสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น

(3) **ประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน** (Business and Human Rights) ต้องมีกลไกในการจัดการระหว่างรัฐและเอกชนกรณีธุรกิจเอกชนไทยไปละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศอื่น และกรณีธุรกิจข้ามชาติเข้ามาละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย รวมถึงปัญหากฎหมายระหว่างประเทศกรณีเกิดผลกระทบต่อคนหลายประเทศ เช่น การสร้างเขื่อนกั้นแม่น้ำระหว่างประเทศอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อคนตลอดสายน้ำ ในส่วนของการดำเนินการในปัจจุบันของ กสม. ได้ขับเคลื่อนประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนด้านการท่องเที่ยวและโรงแรม การดำเนินต่อไปคือการทำ National Action Plan on Business and Human Rights เป็นกลไกในระดับชาติ และรายงาน Human Rights Due Diligence เป็นรายงานวิเคราะห์สถานะสิทธิมนุษยชนและมีตัวชี้วัด ซึ่งบริษัทจะต้องจัดทำรายงานนี้ เพื่อเป็นการประกันว่าการประกอบธุรกิจของเอกชนจะไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน

(4) **ประเด็นสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์** มี 2 ประเด็น คือ การอยากได้สัญชาติจะทำให้เกิดกระบวนการค้ามนุษย์ และการให้สัญชาติเป็นการให้สิทธิมนุษยชนแต่กระทบต่อความมั่นคง

(5) **ประเด็นเหตุการณ์ไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้** การปฏิบัติต่อผู้ต้องสงสัย และการทำร้ายผู้ต้องหา ในขณะที่สถานการณ์การก่อการร้าย และสถานการณ์ความไม่สงบสามจังหวัดชายแดนใต้มีความรุนแรง

(6) **ประเด็นการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม** เช่น ภูเขาหัวโล้น ปัญหาโลกร้อนที่เกี่ยวข้องกับการทำอุตสาหกรรมกะทบกน (จำแนกได้ยากกว่าอุตสาหกรรมทำโลกร้อนเป็นประเด็น global) การทิ้งน้ำเสียลงทะเล และการขึ้นทะเบียนมรดกโลกเพื่อได้งบประมาณการอนุรักษ์ เป็นต้น

(7) **ประเด็นสิทธิในที่ดินทำกิน** การเกิดข้อพิพาทที่ดินทับซ้อนระหว่างที่ดินทำกินกับป่าสงวนและเขตอุทยานแห่งชาติ เช่น การออกเอกสารสิทธิ์โดยไม่ชอบ พื้นที่ทับซ้อนระหว่างพื้นที่ทำกินกับเขตอนุรักษ์และนโยบายทวงคืนผืนป่า เป็นต้น

(8) **ประเด็นผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากการเติบโตทางเศรษฐกิจ** เช่น การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Community: AEC) มีผลกระทบต่อประเทศไทยในประเด็นสิทธิของแรงงานข้ามชาติ ซึ่งข้อจำกัดคือทรัพยากรในประเทศมีจำกัด ประเทศไทยควรให้สิทธิเท่าไรและอย่างไรกับแรงงานข้ามชาติ รวมถึงประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศรายได้ปานกลางและพยายามเปลี่ยนสู่ประเทศรายได้สูง ส่งผลให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำระหว่างคนรวยและคนจน ก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนั้น การพัฒนาที่ยั่งยืนควรมีกลไกลดความเหลื่อมล้ำโดยใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เช่น ภาษี เป็นต้น

นอกเหนือจากประเด็นหลัก ๆ ข้างต้นแล้ว ยังมีประเด็นสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ เช่น สิทธิของผู้ลี้ภัยและการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การทุจริตและความไม่โปร่งใส การปฏิรูปการศึกษา การค้ามนุษย์เพื่อใช้แรงงาน การจัดบริการให้ผู้สูงอายุ สิทธิการให้สัญชาติ รวมถึงจริยธรรมทางการแพทย์เนื่องจากวิทยาการสูงขึ้น เช่น กรณีการอัมบุนุ และการโคลนนิ่ง (cloning) เป็นต้น

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกรอบยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นกฎหมาย นโยบาย และแผนด้านสิทธิมนุษยชน การวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึกคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน ในสาขาต่าง ๆ ผู้แทนองค์การระหว่างประเทศที่ทำงานด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย รวมถึงผู้แทนจากฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ตลอดจนการระดมความคิดเห็นในที่ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2565 ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อนุกรรมการสิทธิมนุษยชนในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนัก กลุ่มงาน ในสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เครือข่ายคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในส่วนภูมิภาค ผู้แทนองค์กร หน่วยงานภาครัฐ และสถาบันการศึกษา โดยได้มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการทำงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งนำไปสู่การร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์หลัก เป้าประสงค์รอง และยุทธศาสตร์การดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2565 ไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์

เป็นสถาบันอิสระในการร่วมสร้างสังคมให้เคารพสิทธิมนุษยชน

พันธกิจ

1. ดำเนินงานให้เกิดการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย พันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม
2. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในหลักสิทธิมนุษยชนแก่ทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างเท่าเทียมกัน
3. ทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนในลักษณะเครือข่ายอย่างเป็นระบบ ด้วยกระบวนการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐาน
4. ประสานความร่วมมือกับสถาบันสิทธิมนุษยชนระดับนานาชาติ

เป้าประสงค์

เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจ จึงได้กำหนดเป้าประสงค์การดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยแบ่งเป็น เป้าประสงค์หลัก และเป้าประสงค์รอง ดังนี้

เป้าประสงค์หลัก

ทุกภาคส่วนของสังคมมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเคารพในศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค

เป้าประสงค์รอง

1. ข้อเสนอแนะของ กสม. เกิดผลให้มีและเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนการตรากฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม และการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน
2. กสม. มีประสิทธิภาพในการทำงาน โดยเฉพาะการทำงานเชิงรุกและเน้นประเด็นสำคัญที่มีผลกระทบต่อสังคมทั้งด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
3. กสม. มีความเข้มแข็งทางวิชาการเพื่อเป็นสถาบันหลักในด้านสิทธิมนุษยชน
4. การดำเนินงานของ กสม. ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชนสูงยิ่งขึ้น
5. การยกสถานะ กสม. ให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

กรอบยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนด คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่จะดำเนินการในช่วงปี พ.ศ. 2560 - 2565 ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1	ส่งเสริมและติดตามให้ทุกภาคส่วนของสังคมเกิดการเคารพสิทธิมนุษยชนตามที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายไทย และพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม
ยุทธศาสตร์ที่ 2	เน้นการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของภาครัฐและภาคเอกชน โดยการขับเคลื่อนและผลักดันอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน
ยุทธศาสตร์ที่ 3	มุ่งการทำงานร่วมกับเครือข่ายภายในประเทศและพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดการสร้างพลัง (synergy) ในการทำงานร่วมกัน
ยุทธศาสตร์ที่ 4	ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชน สื่อสารเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย รวมทั้งผลงานสำคัญของ กสม. ต่อสาธารณชนอย่างถูกต้องและทั่วถึง
ยุทธศาสตร์ที่ 5	เสริมสร้างและพัฒนากระบวนการทำงานและการบริหารจัดการองค์กรให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยยึดมั่นคุณธรรมและความโปร่งใส

แผนภาพที่ 1: ความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีกรอบทิศทางการดำเนินงานที่มีความชัดเจน และเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน 5 ยุทธศาสตร์ 8 ตัวชี้วัด และ 17 กลยุทธ์ 22 ตัวชี้วัด ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและติดตามให้ทุกภาคส่วนของสังคมเกิดการเคารพสิทธิมนุษยชนตามที่ได้รับ การรับรองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายไทย และพันธกรณีระหว่าง ประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม

วัตถุประสงค์: เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาให้เกิดการเคารพและการปฏิบัติตามหลักการ สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

เป้าประสงค์รอง: ข้อเสนอแนะของ กสม. เกิดผลให้มีและเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบาย ของรัฐบาล ตลอดจนการตรากฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณี ระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม และ การปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์: ข้อเสนอแนะที่รัฐบาลรับทราบและส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 65

กลยุทธ์ที่ 1.1 ติดตามและผลักดันให้ภาครัฐปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่สำคัญของ คณะกรรมการประจำสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี

กสม. ทำหน้าที่ติดตามการดำเนินการของภาครัฐในฐานะองค์กรสถาบันสิทธิมนุษยชน แห่งชาติที่เป็นกลไกการตรวจสอบที่เป็นอิสระ (Independent Monitoring Mechanism) ในการปฏิบัติตาม สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี ตลอดจนการติดตามให้มีการดำเนินงาน ตามรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศ (Universal Periodic Review: UPR)

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์:

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์	เป้าหมายประจำปี					
	60	61	62	63	64	65
ตัวชี้วัด 1.1.1 มีรายงานการติดตามและข้อเสนอแนะไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (หน่วย: ฉบับ)	2	1	2	1	1	1
ตัวชี้วัด 1.1.2 มีรายงานติดตามและข้อเสนอแนะไปยัง คณะกรรมการประจำสนธิสัญญา (หน่วย: ฉบับ)	2	1	2	1	1	1

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เน้นการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของภาครัฐและภาคเอกชน โดยการขับเคลื่อนและผลักดันอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน

วัตถุประสงค์: เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนในเชิงโครงสร้างที่สำคัญ ตลอดจนการปรับเปลี่ยนทัศนคติให้ทุกภาคส่วนให้เกิดความตระหนักในการเคารพสิทธิมนุษยชน

- เป้าประสงค์รอง:**
- 1) ข้อเสนอแนะของ กสม. เกิดผลให้มีและเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนการตรากฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม และการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน
 - 2) กสม. มีประสิทธิภาพในการทำงาน โดยเฉพาะการทำงานเชิงรุกและเน้นประเด็นสำคัญที่มีผลกระทบต่อสังคมทั้งด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์: ร้อยละของข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และ/หรือ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายได้ถูกนำไปดำเนินการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95

กลยุทธ์ที่ 2.1 เน้นภารกิจในการให้ข้อเสนอแนะนโยบาย และข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายที่สำคัญต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

การทบทวนปัญหาและสาเหตุ ตลอดจนการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาสิทธิมนุษยชนเพื่อนำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะนโยบาย และข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายที่มีความสำคัญและสามารถแก้ไขปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนในเชิงโครงสร้างหรือระบบได้ ตลอดจนให้มีการพัฒนากระบวนการขับเคลื่อนและผลักดันข้อเสนอให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม อาทิ

1. จัดทำข้อเสนอแนะที่ผ่านกระบวนการปรึกษาหารือ (constructive dialogue) กับหน่วยงานภาครัฐ
2. นำผลงานวิจัยมาสนับสนุนการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย และข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย โดยมีข้อมูล/สถิติ รองรับ
3. ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะนโยบาย และข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายอย่างต่อเนื่อง
4. เชื่อมโยงกระบวนการทำงานกับรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และฝ่ายตุลาการ

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์:

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์	เป้าหมายประจำปี					
	60	61	62	63	64	65
ตัวชี้วัดที่ 2.1.1 จำนวนรายงานข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และ/หรือ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายที่คณะรัฐมนตรี มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ และ/หรือ เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	70	75	80	85	90	95

โครงการเชิงยุทธศาสตร์:

โครงการ	งบประมาณประจำปีโดยประมาณ (ล้านบาท)						ผู้รับผิดชอบหลัก/รอง
	60	61	62	63	64	65	
2.1.1 โครงการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย และ/หรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	สคส.,สวก

กลยุทธ์ที่ 2.2 กำหนดประเด็นปัญหาหรือพื้นที่สำคัญในการปฏิบัติงานประจำปี

การกำหนดประเด็นสำคัญในแต่ละปีทั้งในเชิงประเด็นปัญหา (Issue based) และพื้นที่ (Area based) เพื่อประโยชน์ในการระดมทรัพยากรขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ กระบวนการได้ส่วนระดับชาติ (National Inquiry) อาจเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถระดมให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางทุกภาคส่วน

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์:

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์	เป้าหมายประจำปี					
	60	61	62	63	64	65
ตัวชี้วัดที่ 2.2.1 จำนวนประเด็นปัญหา/พื้นที่ที่จะนำไปสู่การได้ส่วนสาธารณะระดับชาติ (หน่วย: ประเด็น)	-	1	1	1	1	1

โครงการเชิงยุทธศาสตร์:

โครงการ	งบประมาณประจำปีโดยประมาณ (ล้านบาท)						ผู้รับผิดชอบหลัก/รอง
	60	61	62	63	64	65	
2.2.1 โครงการได้ส่วนสาธารณะระดับชาติ (National Inquiry)	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80	สำนักงานกสม.

กลยุทธ์ที่ 2.3 สนับสนุนบทบาทของภาคธุรกิจในการเคารพลสิทธิมนุษยชน

บทบาทของภาคธุรกิจมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเมื่อพิจารณาจากเรื่องร้องเรียนและสถานการณ์ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนที่ผ่านมา ในการนี้ องค์กรจะส่งเสริมให้นำหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติ (United Nation Guiding Principles: UNGPs) มาปฏิบัติให้เกิดผลในประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ

1. เผยแพร่แนวความคิดตามหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติ (UN Guiding Principles: UNGPs)
2. ผลักดันให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการแห่งชาติ (National Action Plan: NAP) ว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน
3. พัฒนากลไกการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนในภาคธุรกิจ

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์:

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์	เป้าหมายประจำปี					
	60	61	62	63	64	65
ตัวชี้วัดที่ 2.3.1 จำนวนโครงการที่แล้วเสร็จตามแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (หน่วย: โครงการ)	-	-	-	-	-	7

โครงการเชิงยุทธศาสตร์:

โครงการ	งบประมาณประจำปีโดยประมาณ (ล้านบาท)						ผู้รับผิดชอบหลัก/รอง
	60	61	62	63	64	65	
2.3.1 โครงการจัดทำหลักเกณฑ์/คู่มือในการปฏิบัติงานด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และสิทธิชุมชน และฐานทรัพยากร	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	สวท./สสค., สคส.

ยุทธศาสตร์ที่ 3 มุ่งการทำงานร่วมกับเครือข่ายภายในประเทศและพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศเพื่อให้เกิดการสร้างพลัง (synergy) ในการทำงานร่วมกัน

วัตถุประสงค์: เพื่อให้เกิดความร่วมมือและพลังในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

เป้าประสงค์รอง: กสม. มีความเข้มแข็งทางวิชาการเพื่อเป็นสถาบันหลักในด้านสิทธิมนุษยชน

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์: 1) จำนวนบุคลากรต้นแบบที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการในแต่ละระดับ (ปฏิบัติการ, ชำนาญการ/ชำนาญการพิเศษ, เชี่ยวชาญ) ไม่น้อยกว่า 3 คนต่อปี

2) จำนวนบุคคลดีเด่นด้านสิทธิมนุษยชน ไม่น้อยกว่า 10 รางวัลต่อปี

กลยุทธ์ที่ 3.1 พัฒนาการดำเนินงานและจัดให้มีแผนการสร้างเครือข่ายและทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักปกป้องสิทธิมนุษยชน และชุมชน ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

การพัฒนาการดำเนินงานและจัดให้มีแผนการสร้างเครือข่ายและทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักปกป้องสิทธิมนุษยชน และชุมชน ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในมิติต่าง ๆ เช่น ประเด็นสิทธิ กลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 3.3 เสริมสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อประโยชน์ในการทำงานและพัฒนาศักยภาพขององค์กร

การดำเนินงานร่วมกับพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศ ได้แก่ กลไกของสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน กรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในระดับต่าง ๆ และกลไกสิทธิมนุษยชนของอาเซียน โดยมีเป้าหมายสำคัญ 2 ประการ คือ

1. การใช้ประโยชน์จากเวทีความร่วมมือดังกล่าว ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และบทเรียนที่ดี เพื่อพัฒนางานด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศ
2. การนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินงานมาพัฒนาศักยภาพขององค์กรและบุคลากรของสำนักงาน กสม.

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์:

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์	เป้าหมายประจำปี					
	60	61	62	63	64	65
ตัวชี้วัดที่ 3.3.1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินงานมาพัฒนา ศักยภาพขององค์กรและบุคลากร (หน่วย: เรื่อง)	5	5	5	5	5	5

โครงการเชิงยุทธศาสตร์:

โครงการ	งบประมาณประจำปีโดยประมาณ (ล้านบาท)						ผู้รับผิดชอบหลัก/รอง
	60	61	62	63	64	65	
3.3.1 โครงการประชุมประจำปีของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติระดับต่าง ๆ (GANHRI, APF, SEANF)	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	สรป.
3.3.2 โครงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์การทำงานด้านสิทธิมนุษยชนกับพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศ	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	สรป.

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชน สื่อสารเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย รวมทั้งผลงานสำคัญของ กสม. ต่อสาธารณชนอย่างถูกต้องและทั่วถึง

วัตถุประสงค์: เพื่อส่งเสริมให้สังคมมีความเข้าใจในหลักสิทธิมนุษยชนและบทบาทอำนาจหน้าที่ของ กสม.

เป้าประสงค์: 1) การดำเนินงานของ กสม. ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชนสูงยิ่งขึ้น
2) การยกสถานะ กสม. ให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

- ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์:**
- 1) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของ กสม. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
 - 2) ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการดำเนินงานของ กสม. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
 - 3) ร้อยละของประชาชนกลุ่ม (เป้าหมาย) ที่ได้รับรู้และเข้าใจผลสำเร็จในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

กลยุทธ์ที่ 4.1 พัฒนางานส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและจัดให้มีแผนในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ครอบคลุมเนื้อหา กลุ่มเป้าหมาย และกระบวนการที่หลากหลายและเหมาะสม

การพัฒนากระบวนการให้ความรู้ด้วยการกำหนดเป้าหมายการเลือก/สร้างเนื้อหา (content) และช่องทางสื่อสาร เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในหลักสิทธิมนุษยชนแก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ในวงกว้าง

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์:

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์	เป้าหมายประจำปี					
	60	61	62	63	64	65
ตัวชี้วัดที่ 4.1.1 ระดับความสำเร็จของการพัฒนางานส่งเสริมสิทธิมนุษยชน	1	2	3	3	4	5

โครงการเชิงยุทธศาสตร์:

โครงการ	งบประมาณประจำปีโดยประมาณ (ล้านบาท)						ผู้รับผิดชอบหลัก/รอง
	60	61	62	63	64	65	
4.1.1 โครงการจัดทำแผนส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	สสค./สคส.
4.1.2 โครงการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชน	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00	สสค./สคส.

กลยุทธ์ที่ 4.2 พัฒนากลไก ติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชน และชี้แจงแสดงท่าทีตอบสนองต่อปัญหาและสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่สำคัญอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อปัญหาและสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่สำคัญอย่างรวดเร็ว โดยมีการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง และพัฒนากลไกเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบ โดยมีฐานข้อมูลสนับสนุนเพื่อการชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริง ตลอดจนแสดงท่าทีโดยไม่ชักช้า

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์:

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์	เป้าหมายประจำปี					
	60	61	62	63	64	65
ตัวชี้วัดที่ 4.2.1 ระยะเวลาในการแสดงท่าที และให้ความเห็นต่อ สาธารณะในสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่สำคัญ (หน่วย: ชั่วโมง)	72	72	72	72	72	72

โครงการเชิงยุทธศาสตร์:

โครงการ	งบประมาณประจำปีโดยประมาณ (ล้านบาท)						ผู้รับผิดชอบ หลัก/รอง
	60	61	62	63	64	65	
4.2.1 โครงการจัดตั้งสำนัก/ศูนย์ติดตามเฝ้าระวัง และรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชน	-	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	สสค., สคส, สรป., สวก.
4.2.2 โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสถานการณ์ สิทธิมนุษยชน	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	สวก.
4.2.3 โครงการพัฒนากลไกระบบติดตามสถานการณ์ สิทธิมนุษยชน	0.10	0.10	0.10	0.10	0.10	0.10	สวก.
4.2.4 โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการติดตาม เฝ้าระวังและรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชน	0.10	0.10	0.10	0.10	0.10	0.10	สวก.
4.2.5 โครงการการติดตามความเคลื่อนไหวของ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน	0.10	0.10	0.10	0.10	0.10	0.10	สกก.

กลยุทธ์ที่ 4.3 จัดให้มีศูนย์กลางความรู้และแหล่งข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชน

การพัฒนาศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชนให้เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน
สำหรับเผยแพร่ให้บริการแก่ประชาชนทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น การบริการห้องสมุดเสมือน
(visual library) การให้บริการแบบออนไลน์ และการจัดตั้งหอจดหมายเหตุขององค์กร เป็นต้น

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์:

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์	เป้าหมายประจำปี					
	60	61	62	63	64	65
ตัวชี้วัดที่ 4.3.1 ระดับความสำเร็จของการเป็นศูนย์กลางความรู้และ แหล่งข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชน	1	2	3	3	4	5

โครงการเชิงยุทธศาสตร์:

โครงการ	งบประมาณประจำปีโดยประมาณ (ล้านบาท)						ผู้รับผิดชอบ หลัก/รอง
	60	61	62	63	64	65	
4.3.1 โครงการพัฒนาศูนย์สารสนเทศ สิทธิมนุษยชน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	สวก.
4.3.2 โครงการพัฒนาหอจดหมายเหตุ สิทธิมนุษยชน	1.00	0.20	6.00	1.00	1.00	1.00	สวก.

กลยุทธ์ที่ 4.4 พัฒนาการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์

การจัดให้มีแผนการสื่อสารองค์กรและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานและผลงานของ กสม. ให้เกิดความเชื่อมั่นแก่สาธารณชน

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์:

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์	เป้าหมายประจำปี					
	60	61	62	63	64	65
ตัวชี้วัดที่ 4.4.1 ระดับความสำเร็จในการสื่อสารองค์กร/ประชาสัมพันธ์	1	2	3	3	4	5

โครงการเชิงยุทธศาสตร์:

โครงการ	งบประมาณประจำปีโดยประมาณ (ล้านบาท)						ผู้รับผิดชอบหลัก/รอง
	60	61	62	63	64	65	
4.4.1 โครงการจัดทำแผนสื่อสารองค์กรและการประชาสัมพันธ์	0.50	-	-	-	-	-	สสค./สคส.
4.4.2 โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อการสื่อสารสิทธิมนุษยชน	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	สสค./สคส.
4.4.3 โครงการสื่อสารสาธารณะในประเด็นสำคัญ	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	สสค./สคส.

ยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างและพัฒนาระบบการทำงานและการบริหารจัดการองค์กรให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยยึดมั่นคุณธรรมและความโปร่งใส

วัตถุประสงค์: เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการองค์กรผ่านกระบวนการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (learning and growth)

เป้าประสงค์รอง: กสม. มีประสิทธิภาพในการทำงาน โดยเฉพาะการทำงานเชิงรุกและเน้นประเด็นสำคัญที่มีผลกระทบต่อสังคมทั้งด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์: เรื่องร้องเรียนได้รับการดำเนินการแล้วเสร็จภายในเวลา 8 เดือน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

กลยุทธ์ที่ 5.1 ปรับปรุงกระบวนการทำงานในภารกิจหลักขององค์กร (core business process redesign)

การปรับปรุงกระบวนการทำงานในภารกิจหลัก (core business process redesign) ครอบคลุมทั้งด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เช่น

1. การปรับปรุงระบบ และขั้นตอนการทำงานของคณะอนุกรรมการและฝ่ายเลขานุการ ให้เหมาะสม รวดเร็ว และเป็นมาตรฐานเดียวกัน
2. การพัฒนาคู่มือในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
3. การกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณากลับกรองเรื่องร้องเรียน

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์:

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์	เป้าหมายประจำปี					
	60	61	62	63	64	65
ตัวชี้วัดที่ 5.1.1 ระดับความสำเร็จของการปรับปรุงกระบวนการทำงาน	1	2	3	3	4	5

โครงการเชิงยุทธศาสตร์:

โครงการ	งบประมาณประจำปีโดยประมาณ (ล้านบาท)						ผู้รับผิดชอบหลัก/รอง
	60	61	62	63	64	65	
5.1.1 โครงการปรับปรุงข้อมูลในฐานข้อมูลตรวจสอบเรื่องร้องเรียน/การแสวงหาข้อมูล	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	สคส./สวก.
5.1.2 โครงการจัดทำคู่มือในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนซึ่งมีระยะเวลาการตรวจสอบที่เป็นมาตรฐาน	0.50	-	0.20	-	0.20	-	สคส.
5.1.3 โครงการปรับปรุงกระบวนการคุ้มครองให้เหมาะสมรวดเร็วเป็นมาตรฐานเดียวกัน	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	สคส.
5.1.4 โครงการศึกษาบทบาทหน้าที่และกำหนดแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและผู้ตรวจการแผ่นดิน	0.30	0.30	-	-	-	-	สกก.
5.1.5 โครงการพัฒนาระบบการจัดทำข้อเสนองานวิจัยประกอบการเสนอของงบประมาณประจำปี	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	สวก.

**กลยุทธ์ที่ 5.2 พัฒนาการบริหารจัดการองค์กร ทรัพยากรบุคคล และงบประมาณ
อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความเป็นธรรมและโปร่งใส**

การจัดให้มีแผนการบริหารทรัพยากรบุคคล (Human Resource Management: HRM) อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อาทิ มีการวางแผนอัตรากำลังในอนาคต มีการวางแผนความก้าวหน้าทางสายอาชีพบุคลากร พัฒนาส่งเสริมความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานและแผนพัฒนาบุคลากร (Human Resource Development: HRD) ให้มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ พร้อมทั้งพัฒนาระบบการบริหารจัดการงบประมาณให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กล่าวคือ กลยุทธ์นี้เป็นการเตรียมสรรพกำลังและการบริหารจัดการองค์กรให้สอดคล้องกับกระบวนการทำงานในการกิจหลักและภารกิจสนับสนุน

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์:

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์	เป้าหมายประจำปี					
	60	61	62	63	64	65
ตัวชี้วัดที่ 5.2.1 ระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการองค์กร	1	2	3	4	4	5
ตัวชี้วัดที่ 5.2.2 ระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล	1	2	3	4	4	5
ตัวชี้วัดที่ 5.2.3 ร้อยละของเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวม	96	96	96	96	96	96

โครงการเชิงยุทธศาสตร์:

โครงการ	งบประมาณประจำปีโดยประมาณ (ล้านบาท)						ผู้รับผิดชอบหลัก/รอง
	60	61	62	63	64	65	
5.2.1 โครงการจัดทำระเบียบเพื่อรองรับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	0.25	0.50	-	-	-	-	สกก.
5.2.2 โครงการปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	สกก./ทุกหน่วยงาน
5.2.3 โครงการจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	0.90	-	-	-	-	-	สกก./ทุกหน่วยงาน
5.2.4 โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	สกก./ทุกหน่วยงาน
5.2.5 โครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการงบประมาณ	0.20	-	-	-	-	-	สกก./ทุกหน่วยงาน
5.2.6 โครงการติดตามและประเมินผลการทำงานและการใช้จ่ายงบประมาณ	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	สกก./ทุกหน่วยงาน

กลยุทธ์ที่ 5.3 พัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization)

การให้ความสำคัญในการนำองค์ความรู้มาใช้ในการดำเนินงาน มีการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management: KM) มีระบบการถ่ายทอด สื่อสาร ข้อมูลและองค์ความรู้ระหว่างบุคลากรภายในองค์กร ตลอดจนการส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการทำงานประจำ (Routine to Research: R2R) ตลอดจนการจัดให้มีคู่มือและระเบียบหลักเกณฑ์ต่าง ๆ สำหรับการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedure: SOP) เสริมสร้างและพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรให้เกิดผลสัมฤทธิ์

กลยุทธ์ที่ 5.5 พัฒนาระบบการทำงานขององค์กรให้ทันกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารดิจิทัล (digital)

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้านดิจิทัล มาพัฒนาระบบการทำงานขององค์กรให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และช่วยสนับสนุนการทำงานของบุคลากรในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์:

ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์	เป้าหมายประจำปี					
	60	61	62	63	64	65
ตัวชี้วัดที่ 5.5.1 ร้อยละของบุคลากรระดับบริหาร และอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนที่ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงาน	75	80	85	90	95	100
ตัวชี้วัดที่ 5.5.2 ร้อยละของบุคลากรในองค์กรที่ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการทำงาน	75	80	85	90	95	100

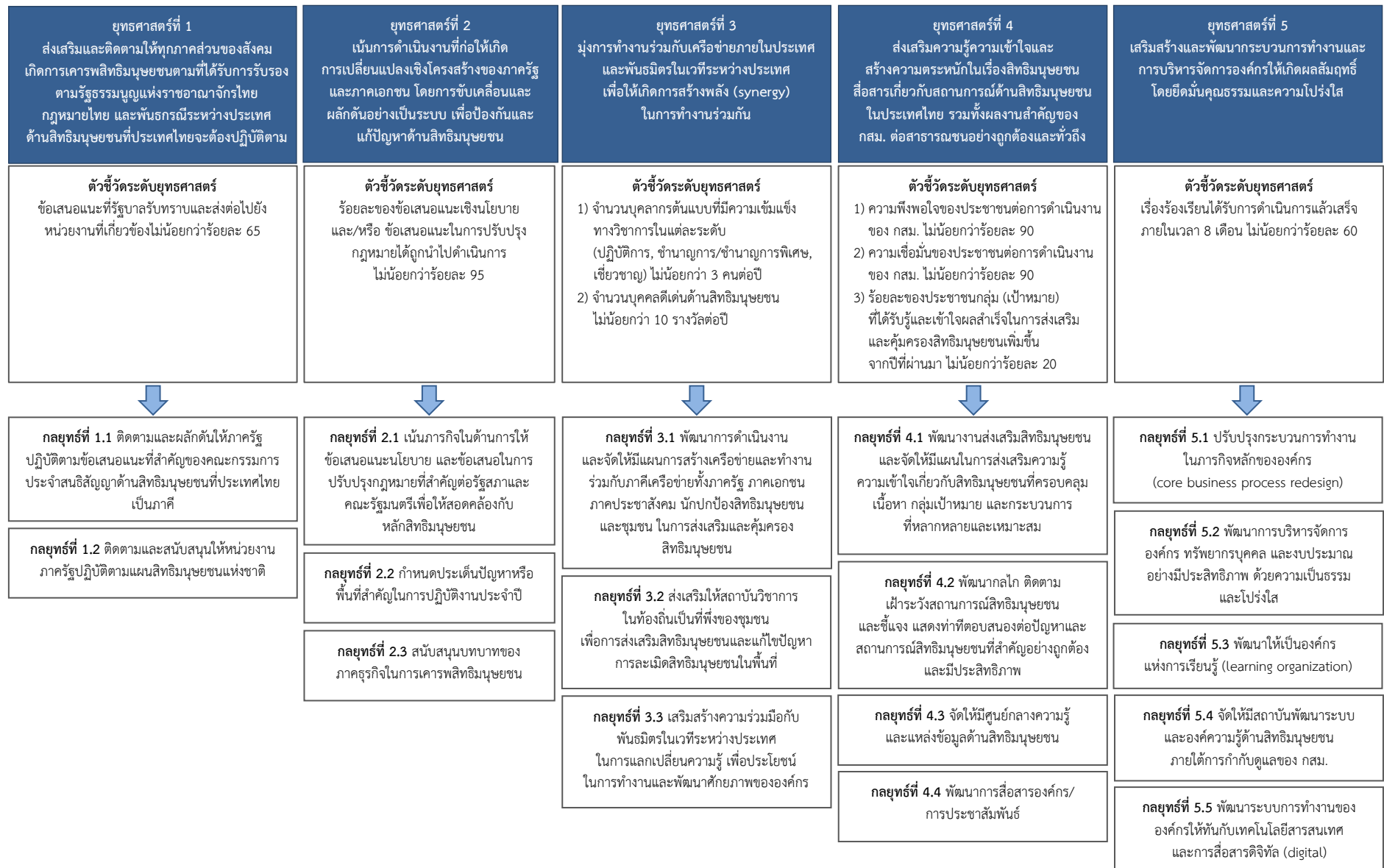
โครงการเชิงยุทธศาสตร์:

โครงการ	งบประมาณประจำปีโดยประมาณ (ล้านบาท)						ผู้รับผิดชอบหลัก/รอง
	60	61	62	63	64	65	
5.5.1 โครงการตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ	10.08	28.15	9.90	10.70	10.20	10.00	สวท.

แผนภาพที่ 2: แผนที่กลยุทธ์ของแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2565

เป้าประสงค์หลัก	ทุกภาคส่วนของสังคมมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค				
เป้าประสงค์รอง	ข้อเสนอแนะของ กสม. เกิดผลให้มีและเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนการตรากฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม และการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน	กสม. มีประสิทธิภาพในการทำงาน โดยเฉพาะการทำงานเชิงรุกและเน้นประเด็นสำคัญที่มีผลกระทบต่อสังคม ทั้งด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	กสม. มีความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อเป็นสถาบันหลักในด้านสิทธิมนุษยชน	การดำเนินงานของ กสม. ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชนสูงยิ่งขึ้น	การยกสถานะ กสม. ให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ
ผู้มีส่วนได้เสีย	กลยุทธ์ที่ 1.1 ติดตามและผลักดันให้ภาครัฐปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่สำคัญของคณะกรรมการประจำสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี	กลยุทธ์ที่ 2.3 สนับสนุนบทบาทของภาคธุรกิจในการเคารพสิทธิมนุษยชน	กลยุทธ์ที่ 3.2 ส่งเสริมให้สถาบันวิชาการในท้องถิ่นเป็นที่พึ่งของชุมชน เพื่อการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่	กลยุทธ์ที่ 4.3 จัดให้มีศูนย์กลางความรู้และแหล่งข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชน	
	กลยุทธ์ที่ 1.2 ติดตามและสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ			กลยุทธ์ที่ 4.4 พัฒนาการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์	
กระบวนการทำงานภายใน	กลยุทธ์ที่ 2.1 เน้นภารกิจในด้านการให้ข้อเสนอแนะนโยบาย และข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายที่สำคัญต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน	กลยุทธ์ที่ 3.1 พัฒนาการดำเนินงานและจัดให้มีแผนการสร้างเครือข่ายและทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักปกป้องสิทธิมนุษยชน และชุมชน ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	กลยุทธ์ที่ 3.3 เสริมสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศ ในการแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อประโยชน์ในการทำงานและพัฒนาศักยภาพขององค์กร	กลยุทธ์ที่ 4.1 พัฒนางานส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และจัดให้มีแผนในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ครอบคลุมเนื้อหา กลุ่มเป้าหมาย และกระบวนการที่หลากหลายและเหมาะสม	
	กลยุทธ์ที่ 2.2 กำหนดประเด็นปัญหาหรือพื้นที่สำคัญในการปฏิบัติงานประจำปี		กลยุทธ์ที่ 5.1 ปรับปรุงกระบวนการทำงานในการกิจหลักขององค์กร (core business process redesign)	กลยุทธ์ที่ 4.2 พัฒนากลไก ติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชน และชี้แจงแสดงท่าทีตอบสนองต่อปัญหาและสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่สำคัญ อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ	
การเรียนรู้และการเติบโต	กลยุทธ์ที่ 5.2 พัฒนาการบริหารจัดการองค์กร ทรัพยากรบุคคล และงบประมาณ อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความเป็นธรรมและโปร่งใส	กลยุทธ์ที่ 5.3 พัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization)	กลยุทธ์ที่ 5.4 จัดให้มีสถาบันพัฒนาระบบและองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน ภายใต้การกำกับดูแลของ กสม.	กลยุทธ์ที่ 5.5 พัฒนาระบบการทำงานขององค์กรให้ทันกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารดิจิทัล (digital)	

แผนภาพที่ 3: ยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2565

การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2565 สู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากที่จะผลักดันการทำงานของกลไกทั้งหมดให้สามารถบรรลุผลลัพธ์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ดังนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงจำเป็นต้องระดมทรัพยากร แสวงหาการสนับสนุน การมีส่วนร่วมคิด ร่วมจัดทำ เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของแผนยุทธศาสตร์ร่วมกัน สร้างความเป็นปึกแผ่นให้เกิดขึ้นในองค์กร โดยอาศัยกระบวนการและกลไกการผนึกกำลังในหลายมิติ ได้แก่ การประสานแผนงาน แผนเงิน และแผนคน ในการขับเคลื่อนองค์กรร่วมกัน ประสานกัน และไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อมุ่งสู่จุดมุ่งหมายสูงสุดขององค์กรตามวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ และเกิดการปฏิบัติที่ได้ผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จ คือ

1. ผู้บริหารองค์กรยอมรับแผนยุทธศาสตร์ และมุ่งมั่นสู่การปฏิบัติตามแผนอย่างต่อเนื่อง มีนโยบายถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์จากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสู่ผู้บริหารสำนักงาน กสม. และผู้ปฏิบัติงาน เป็นลำดับขั้น

2. จัดตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงานรับผิดชอบการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ โดยดำเนินการทั้ง (1) สร้างความเข้าใจกับบุคลากรใน กสม. ตั้งแต่ระดับผู้บริหาร ถึง ผู้ปฏิบัติงาน (2) กำกับดูแลให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานภายใน กสม. เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ (3) ให้คำแนะนำในกรณีที่เกิดปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ (4) ติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานตามแผนยุทธศาสตร์

3. สร้างความเชื่อมโยงและบูรณาการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กรให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่วางไว้ ตามที่กล่าวไว้ในข้อ 2 คือ เมื่อมีการจัดตั้งคณะกรรมการ หรือ คณะทำงาน จะช่วยให้เกิดการมองภาพรวมที่ไม่แยกส่วน เนื่องจากลักษณะงานโครงการที่กำหนดอาจมีความเชื่อมโยงกับหลายหน่วยงานในองค์กร ซึ่งจำเป็นต้องแบ่งปันความรับผิดชอบ และแบ่งปันงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสัมฤทธิ์

4. ประเมินการงบประมาณและจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ เมื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์แล้ว กสม. จะต้องจัดทำแผนปฏิบัติงานว่าในแต่ละปีจะทำอะไรบ้าง จนสิ้นสุดระยะเวลาของแผน เนื่องจากงบประมาณ และกำลังคนใน กสม. มีจำนวนจำกัด การจัดลำดับความสำคัญของโครงการจะช่วยให้ กสม. สามารถวางแผนกำลังคน กำลังเงิน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานเชิงยุทธศาสตร์

5. วางระบบบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ประสบความสำเร็จอย่างเป็นกระบวนการที่มีงานต่อเนื่อง วางแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคล่องตัว และชัดเจนแก่ผู้ปฏิบัติและผู้ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6. **ประสานงานเพื่อขับเคลื่อนแผนเชิงยุทธศาสตร์ร่วมกับภาคีเครือข่าย** การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องสำคัญ กสม. ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้เพียงลำพัง จำเป็นต้องประสานการทำงานร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคประชาสังคม และองค์กรต่างประเทศ

7. **สร้างปฏิสัมพันธ์ รับฟังความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ และความไว้วางใจต่อสาธารณชน** เรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องใกล้ตัว และเป็นเรื่องที่ไม่เกิดกับตัวก็จะไม่รู้สึกรู้สา การสร้างปฏิสัมพันธ์ รับฟังความคิดเห็น ถือว่าเป็นภารกิจสำคัญของ กสม. โดยถือว่าเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุก เน้นกระบวนการดำเนินงานด้านการป้องกันเพื่อนำไปสู่การลดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน

การติดตามประเมินผล

การประเมินแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จำแนกระยะเวลาการประเมินผล การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ เป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ก่อนนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ

คณะกรรมการ/คณะทำงานที่รับผิดชอบการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ ควรทบทวนความสอดคล้องและความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ที่ต้องดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ รวมถึงพิจารณาความเหมาะสมของทรัพยากรภายในองค์กรที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

ระยะที่ 2 ขณะดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์

การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2565 ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานภายในของ กสม. เพื่อให้กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และบุคลากรในองค์กรรับทราบผลการดำเนินงาน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้นเพื่อปรับเปลี่ยนทิศทางการดำเนินงานที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินระยะนี้อาจประเมินจากรายงานผลการประเมินตนเองขององค์กร (ราย 6 เดือน และรายปี) หรือมีการประเมินโดยให้หน่วยงานภายนอกมาดำเนินการเพื่อให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

ระยะที่ 3 เมื่อสิ้นสุดแผนยุทธศาสตร์

การประเมินความสำเร็จในภาพรวมของการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ พิจารณาความสำเร็จว่ามากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานหรือไม่ อย่างไร จัดทำเป็นรายงานตามระยะเวลาของแผนคือ 6 ปี (พ.ศ. 2560 - 2565) และประเมินผลสำเร็จในระดับยุทธศาสตร์ที่หน่วยงานในองค์กรนำไปปฏิบัติในส่วนนี้ควรประเมินรายปี

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์

ปัจจัยที่สนับสนุนให้การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ประสบความสำเร็จ ได้แก่

1. การมีแผนยุทธศาสตร์ที่ดี เหมาะสมกับภารกิจและขนาดขององค์กร
2. เมื่อมีแผนที่ดีแล้วต้องมีการนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การที่จะปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ได้นั้น การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนให้เกิดการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
4. ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ ควรมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานเชิงลึกเพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการด้วย
5. มีการทบทวนแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพราะในแต่ละปีสภาพแวดล้อมทั้งภายใน ภายนอก รวมถึงสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ย่อมมีการเปลี่ยนแปลง การทบทวนแผนยุทธศาสตร์จะช่วยให้องค์กรปรับปรุงแบบการดำเนินงานได้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง
6. ควรมีการประเมินผลความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์เป็นระยะ คือ (1) ระหว่างการดำเนินงานตามแผน และ (2) เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามแผน

ภาคผนวก 1

รายละเอียดตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

ตัวชี้วัดที่ 1.1.1 มีรายงานการติดตามและข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยวัด: ฉบับ

คำอธิบาย:

- การติดตามและผลักดันให้ภาครัฐปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่สำคัญของคณะกรรมการประจำสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี ซึ่ง กสม. ทำหน้าที่ติดตาม (monitoring) และมีเครื่องมือคือรายงานและข้อเสนอแนะ ดังนั้นในการชี้วัดผลการดำเนินงานนั้นจะใช้ตัวชี้วัดจำนวนรายงานการติดตามและข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงยุติธรรม เป็นต้น

- การนับจำนวนรายงานการติดตามและข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะนับตามรอบปีงบประมาณ กล่าวคือ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. - 30 กันยายน พ.ศ. ตามปีงบประมาณนั้น ๆ

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สรป./สคส., สวก., สสค.

ตัวชี้วัดที่ 1.1.2 มีรายงานติดตามและข้อเสนอแนะไปยังคณะกรรมการประจำสนธิสัญญา

หน่วยวัด: ฉบับ

คำอธิบาย:

- การติดตามและผลักดันให้ภาครัฐปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่สำคัญของคณะกรรมการประจำสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี ซึ่ง กสม. ทำหน้าที่ติดตาม (monitoring) และมีเครื่องมือคือรายงานและข้อเสนอแนะ ดังนั้นในการชี้วัดผลการดำเนินงานนั้นจะใช้ตัวชี้วัดจำนวนรายงานการติดตามและข้อเสนอแนะไปยังคณะกรรมการประจำสนธิสัญญา (Treaty Bodies)

- การนับจำนวนรายงานการติดตามและข้อเสนอแนะไปยังคณะกรรมการประจำสนธิสัญญาจะนับตามรอบที่ต้องจัดทำรายงาน

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สรป./สคส., สวก., สสค.

ตัวชี้วัด 1.2.1 มีรายงานการติดตามและข้อเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี

หน่วยวัด: ข้อเสนอ

คำอธิบาย:

- การติดตามการดำเนินการตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำและปรับปรุงแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่ง กสม. ทำหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภาพรวมเปรียบเสมือนการจัดทำรายงานเงา (shadow report) ดังนั้นในการวัดผลการดำเนินงานจะใช้ตัวชี้วัดจำนวนรายงานการติดตามและข้อเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ตัวชี้วัดที่ 2.1.1 จำนวนรายงานข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และ/หรือ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมาย ที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ และ/หรือ เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

หน่วยวัด: ร้อยละ

คำอธิบาย:

- จำนวนรายงานข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และ/หรือ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมาย ที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ และ/หรือ เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 จะนับจำนวนรายงานที่ออกภายใน 12 เดือน คือ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. - 30 กันยายน พ.ศ. ตามปีงบประมาณนั้น ๆ

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สคส., สวก.

ตัวชี้วัดที่ 2.2.1 จำนวนประเด็นปัญหา/พื้นที่ที่จะนำไปสู่การไต่สวนสาธารณะระดับชาติ

หน่วยวัด: ประเด็น

คำอธิบาย:

- การกำหนดประเด็นปัญหาหรือพื้นที่ที่ควรวางแผนเป็นประจำปี เช่น ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน การไม่เลือกปฏิบัติ การจัดการปัญหาการค้ามนุษย์ ที่ดินและป่าไม้ ผู้สูงอายุ เขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และการตรวจเยี่ยมสถานที่เสี่ยง เป็นต้น ทั้งนี้ตัวชี้วัดนี้เน้นที่การกำหนดประเด็นในแต่ละปีและนับจำนวนประเด็น

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ตัวชี้วัดที่ 2.3.1 จำนวนโครงการที่แล้วเสร็จตามแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

หน่วยวัด: โครงการ

คำอธิบาย:

- ประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนอยู่ในช่วงการดำเนินงานซึ่งมีการวางแผนงานและโครงการที่สอดคล้องกับระยะเวลาดำเนินการของแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2565 ดังนั้น การวัดความสำเร็จของแผนจะวัดจากจำนวนโครงการบรรจุอยู่ในแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และดำเนินการได้แล้วเสร็จตามแผนยุทธศาสตร์

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สวท./สสค., สคส.

ตัวชี้วัดที่ 3.1.1 มีแผนการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

หน่วยวัด: แผน

คำอธิบาย:

- ในการดำเนินการพัฒนาเครือข่ายต้องมีการวางแผนงานร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อให้เกิดการทำงานที่สอดคล้องกันในการทำงาน ดังนั้นจึงวัดการมีแผนการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายซึ่งเป็นการวัดกระบวนการทำงาน (process)

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สสค.

ตัวชี้วัดที่ 3.1.2 ร้อยละของความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผน

หน่วยวัด: ร้อยละ

คำอธิบาย:

- ในการดำเนินการพัฒนาเครือข่ายต้องมีการวางแผนงานร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อให้เกิดการทำงานที่สอดคล้องกันในการทำงานเช่นเดียวกับตัวชี้วัดมีแผนการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย ทั้งนี้ตัวชี้วัดนี้จะเน้นการวัดผลผลิต (output)

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สสค.

ตัวชี้วัดที่ 3.2.1 ความสำเร็จของการส่งเสริมสถาบันวิชาการในท้องถิ่นให้ทำงานร่วมกับชุมชน

หน่วยวัด: เรื่อง

คำอธิบาย:

- ความสำเร็จของการส่งเสริมสถาบันวิชาการในท้องถิ่นให้ทำงานร่วมกับชุมชนโดยเน้นการวิจัยแบบ Participatory Action Research (PAR) โดยการวัดจากจำนวนเรื่องที่ทำการวิจัยสำเร็จในแต่ละปี ซึ่งเป็นการวัดผลผลิต (output)

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สวท., สสค.

ตัวชี้วัดที่ 3.3.1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินงานมาพัฒนาศักยภาพขององค์กรและบุคลากร

หน่วยวัด: เรื่อง

คำอธิบาย:

- กลไกความร่วมมือกับพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศ มีเป้าหมายเพื่อการใช้ประโยชน์จากเวทีความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และบทเรียนที่ดี เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาศักยภาพองค์กรและบุคลากรของสำนักงาน กสม. จึงวัดจากจำนวนเรื่องที่ถอดบทเรียนออกมาเป็นองค์ความรู้

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สรป.

ตัวชี้วัดที่ 4.1.1 ระดับความสำเร็จของการพัฒนางานส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

หน่วยวัด: ระดับความสำเร็จ (milestone)

คำอธิบาย:

- งานส่งเสริมสิทธิมนุษยชนควรมีการวางแผนที่ให้แนวทางและการดำเนินการที่ชัดเจนกับกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา/ประเด็น และช่องทางการสื่อสาร เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจในหลักสิทธิมนุษยชน ดังนั้นการวัดผลการดำเนินงานเป็นระดับความสำเร็จในการดำเนินการตามแผน จะกำหนดได้อย่างชัดเจนก็ต่อเมื่อแผนส่งเสริมสิทธิมนุษยชนแล้วเสร็จ

ระดับความสำเร็จ (ตัวอย่าง):

ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
แผนส่งเสริมสิทธิมนุษยชนแล้วเสร็จ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนส่งเสริมสิทธิมนุษยชนไปปฏิบัติ	ดำเนินการสำเร็จตามแผนส่งเสริมสิทธิมนุษยชน	ประเมินความสำเร็จของแผนส่งเสริมสิทธิมนุษยชน	ปรับปรุงแผนส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สสค./สคส.

ตัวชี้วัดที่ 4.2.1 ระยะเวลาในการแสดงท่าที และให้ความเห็นต่อสาธารณะในสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่สำคัญ

หน่วยวัด: ชั่วโมง

คำอธิบาย:

● ระยะเวลาในการแสดงท่าที และให้ความเห็นต่อสาธารณะในสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่สำคัญ หมายถึง การมีแถลงการณ์หรือจดหมายเปิดผนึกซึ่งเป็นการแสดงต่อสาธารณชนในเหตุการณ์และสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่สำคัญ ซึ่งจะแสดงถึงประสิทธิภาพการทำงานของ กสม. ให้เป็นที่ประจักษ์แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้ระยะเวลาในการแสดงท่าทีและให้ความเห็นต่อสาธารณะของ กสม. ไม่ควรเกินกว่า 72 ชั่วโมง

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สสค., สคส., สรป., สวก., สกค.

ตัวชี้วัดที่ 4.3.1 ระดับความสำเร็จของการเป็นศูนย์กลางความรู้และแหล่งข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชน

หน่วยวัด: ระดับความสำเร็จ (milestone)

คำอธิบาย:

● ศูนย์กลางความรู้และแหล่งข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชนที่จะมีการพัฒนาในช่วง 6 ปีต่อจากนี้ คือการพัฒนาศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชนและพัฒนาหอจดหมายเหตุสิทธิมนุษยชน ซึ่ง กสม. มีการพัฒนาก้าวหน้าในระดับหนึ่งแล้ว และพร้อมที่จะเปิดให้บริการภายในช่วงระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2565 ดังนั้น การวัดความสำเร็จจึงควรเน้นที่ความสามารถในการให้บริการ

ระดับความสำเร็จ (ตัวอย่าง):

ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
พัฒนาศูนย์สารสนเทศสำเร็จ	พัฒนาข้อมูลและความรู้ในศูนย์สารสนเทศเพิ่มขึ้น และร้อยละของจำนวนผู้ใช้งานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50	พัฒนาหอจดหมายเหตุสำเร็จ พัฒนาข้อมูลและความรู้ในศูนย์สารสนเทศเพิ่มขึ้น และร้อยละของจำนวนผู้ใช้งานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60	พัฒนาข้อมูลและความรู้ในศูนย์สารสนเทศ และหอจดหมายเหตุเพิ่มขึ้น และร้อยละของจำนวนผู้ใช้งานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70	พัฒนาข้อมูลและความรู้ในศูนย์สารสนเทศ และหอจดหมายเหตุเพิ่มขึ้น และร้อยละของจำนวนผู้ใช้งานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สวก.

ตัวชี้วัดที่ 4.4.1 ระดับความสำเร็จในการสื่อสารองค์กร/ประชาสัมพันธ์

หน่วยวัด: ระดับความสำเร็จ (milestone)

คำอธิบาย:

- แผนประชาสัมพันธ์ควรมีการวางแผนให้เห็นแนวทางและการดำเนินการที่ชัดเจนตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา/ประเด็น และช่องทางการสื่อสาร เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจและทราบถึงการทำงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดังนั้น จึงควรวัดเป็นระดับความสำเร็จในการดำเนินการตามแผน โดยจะกำหนดระดับความสำเร็จอย่างชัดเจนได้ก็ต่อเมื่อแผนสื่อสารองค์กร/ประชาสัมพันธ์แล้วเสร็จ

ระดับความสำเร็จ (ตัวอย่าง):

ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
แผนสื่อสารองค์กร/ประชาสัมพันธ์แล้วเสร็จ	การนำแผนสื่อสารองค์กร/ประชาสัมพันธ์ไปปฏิบัติ	ดำเนินการสำเร็จตามแผนสื่อสารองค์กร/ประชาสัมพันธ์	ประเมินความความสำเร็จของแผนสื่อสารองค์กร/ประชาสัมพันธ์	ปรับปรุงแผนสื่อสารองค์กร/ประชาสัมพันธ์

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สสค./สคส.

ตัวชี้วัดที่ 5.1.1 ระดับความสำเร็จของการปรับปรุงกระบวนการทำงาน

หน่วยวัด: ระดับความสำเร็จ (milestone)

คำอธิบาย:

- การปรับปรุงกระบวนการทำงานในภารกิจหลักมีกิจกรรมได้แก่ การปรับปรุงระบบและขั้นตอนการทำงานของคณะกรรมการและฝ่ายเลขานุการ ให้เหมาะสม รวดเร็ว และเป็นมาตรฐานเดียวกัน มีการพัฒนาคู่มือในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณากลั่นกรองเรื่องร้องเรียน ดังนั้นจึงควรวัดเป็นระดับความสำเร็จในการดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการทำงาน

ระดับความสำเร็จ (ตัวอย่าง):

ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณากลั่นกรองเรื่องร้องเรียนแล้วเสร็จ	พัฒนาคู่มือในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนแล้วเสร็จ	ปรับปรุงระบบและขั้นตอนการทำงานของคณะกรรมการและฝ่ายเลขานุการให้เหมาะสม รวดเร็ว และเป็นมาตรฐานเดียวกัน	ประเมินความสำเร็จของการดำเนินงานตามขั้นตอนการทำงานที่ได้มีการปรับปรุงแล้ว	แก้ไขข้อบกพร่องของระบบและขั้นตอนการทำงานตามข้อค้นพบจากการประเมินผล

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สคส./สวก., สกค.

ตัวชี้วัดที่ 5.2.1 ระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการองค์กร

หน่วยวัด: ระดับความสำเร็จ (milestone)

คำอธิบาย:

● การวัดระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการองค์กร โดยพิจารณาจากความสอดคล้องระหว่างการปรับปรุงกระบวนการทำงานตามภารกิจหลักกับภารกิจสนับสนุน โดยการปรับปรุงกระบวนการทำงานจะเกิดผลลัพธ์ คือ การแก้ไขข้อบกพร่องของระบบและขั้นตอนการทำงาน ซึ่งอาจมีผลกระทบทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้างสำนักงานให้สอดคล้องกับภารกิจ ดังนั้น จะกำหนดการชี้วัดเป็นระดับความสำเร็จ (milestone) ทั้งนี้ จะกำหนดรายละเอียดของระดับความสำเร็จในแต่ละระดับได้อย่างชัดเจนเมื่อได้มีผลการศึกษาการจัดทำระเบียบเพื่อรองรับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และการศึกษาเพื่อปรับปรุงโครงสร้างสำนักงานให้สอดคล้องกับภารกิจ

ระดับความสำเร็จ (ตัวอย่าง):

ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
มีผลการศึกษา การจัดทำระเบียบเพื่อ รองรับพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และการศึกษา เพื่อปรับปรุง โครงสร้างสำนักงาน ให้สอดคล้องกับภารกิจ	มีการนำผลการศึกษา การจัดทำระเบียบ เพื่อรองรับ พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และการศึกษา เพื่อปรับปรุงโครงสร้าง สำนักงานให้สอดคล้อง กับภารกิจไปปฏิบัติ	เกิดการปรับปรุง โครงสร้างสำนักงาน ให้สอดคล้องกับภารกิจ	มีการประเมินผล การเปลี่ยนแปลง โครงสร้างสำนักงาน	มีการพัฒนาและ ปรับปรุงระบบ การบริหารจัดการ องค์กรและโครงสร้าง สำนักงานให้สอดคล้อง กับภารกิจและ มีความเหมาะสม ยิ่งขึ้น

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สภก./สภค., ทุกหน่วยงาน

ตัวชี้วัดที่ 5.2.2 ระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล

หน่วยวัด: ระดับความสำเร็จ (milestone)

คำอธิบาย:

- แผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลของสำนักงานจะวัดเป็นระดับความสำเร็จในการดำเนินการตามแผน ซึ่งอาจกำหนดระดับความสำเร็จอย่างชัดเจนได้เมื่อแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลแล้วเสร็จ

ระดับความสำเร็จ (ตัวอย่าง):

ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
แผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลแล้วเสร็จ	การนำแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลไปปฏิบัติ	ดำเนินการตามแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลแล้วเสร็จ	ประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล	ปรับปรุงแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สบก./ทุกหน่วยงาน

ตัวชี้วัดที่ 5.2.3 ร้อยละของเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวม

หน่วยวัด: ร้อยละ

คำอธิบาย:

- การติดตามและประเมินผลการเบิกจ่ายงบประมาณวัดจากร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณได้ทันตามกำหนดเวลา

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สบก./ทุกหน่วยงาน

ตัวชี้วัดที่ 5.3.1 คะแนนประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน

หน่วยวัด: คะแนน

คำอธิบาย:

- คะแนนประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวัดจากช่องว่างระหว่างความรู้ที่คาดหวัง (expected) กับความรู้จริง (actual) ตามเกณฑ์สมรรถนะหรือคู่มือและระเบียบหลักเกณฑ์ต่าง ๆ สำหรับการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedure: SOP) โดยการประเมินของหัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชา

สูตรการคำนวณ:

คะแนนประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน = ความรู้ที่คาดหวัง (expected) - ความรู้จริง (actual)

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สบก./ทุกหน่วยงาน

ตัวชี้วัดที่ 5.3.2 จำนวนองค์ความรู้ที่สนับสนุนการดำเนินงาน

หน่วยวัด: เรื่อง

คำอธิบาย:

- การพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการทำงานประจำ (Routine to Research: R2R) โดยการศึกษาที่มีระเบียบแบบแผนของบุคลากรเพื่อนำมาแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของสำนักงาน กสม. ได้ จึงวัดจากจำนวนเรื่องขององค์ความรู้

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สบก./ทุกหน่วยงาน

ตัวชี้วัดที่ 5.4.1 ระดับความสำเร็จของการจัดตั้งสถาบันพัฒนาระบบและองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

หน่วยวัด: ระดับความสำเร็จ (milestone)

คำอธิบาย:

- วัดความสำเร็จของการมีสถาบันพัฒนาระบบและองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน และเปิดให้บริการได้ภายในปี พ.ศ. 2565

ระดับความสำเร็จ (ตัวอย่าง):

ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
มีผลการศึกษาการจัดตั้งสถาบันพัฒนาระบบและองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน	มีผลการศึกษาแหล่งเงินทุนที่จะสนับสนุนสถาบันพัฒนาระบบและองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน	จัดตั้งสถาบันพัฒนาระบบและองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนแล้วเสร็จ	ประเมินผลการทำงานของการดำเนินงานของสถาบันพัฒนาระบบและองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน	ปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันพัฒนาระบบและองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนและพัฒนาการดำเนินงานของสถาบันพัฒนาระบบ

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สวก.

ตัวชี้วัดที่ 5.5.1 ร้อยละของบุคลากรระดับบริหารและอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนที่ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงาน

หน่วยวัด: ร้อยละ

คำอธิบาย:

- ร้อยละของบุคลากรระดับบริหารและอนุกรรมการสิทธิมนุษยชน ที่ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงาน หมายถึง นับจำนวนการลงชื่อเข้าในระบบ (log in) ของบุคลากรระดับบริหาร และอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากบุคลากรระดับบริหารและอนุกรรมการฯ เช่น การสืบค้นข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลเรื่องร้องเรียน เป็นต้น

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สวท.

ตัวชี้วัดที่ 5.5.2 ร้อยละของบุคลากรในองค์กรที่ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการทำงาน

หน่วยวัด: ร้อยละ

คำอธิบาย:

- ร้อยละของบุคลากรในองค์กร ที่ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการทำงาน หมายถึง นับจำนวนการลงชื่อเข้าในระบบ (log in) ของบุคลากรในองค์กร สำหรับการเข้าใช้งานระบบสนับสนุนการทำงาน เช่น ความรู้จากระบบห้องสมุด และกฎหมายจากหอจดหมายเหตุ เป็นต้น

หน่วยงานรับผิดชอบ (หลัก/รอง):

สวท.

ภาคผนวก 2

ชื่อหน่วยงานและอักษรย่อ

ลำดับที่	ชื่อหน่วยงาน	อักษรย่อ
1	สำนักบริหารกลาง	สบก.
2	สำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย	สสค.
3	สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	สคส.
4	สำนักวิจัยและวิชาการ	สวก.
5	สำนักกฎหมายและคดี	สกค.
6	สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ	สรป.
7	หน่วยตรวจสอบภายใน	นตส.
8	กลุ่มงานอำนวยการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	กอค.
9	กลุ่มงานติดตามและสารบบสำนวน	กตส.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคาร ปี) ชั้น ๖- ๗
๑๒๐ หมู่ที่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

โทรศัพท์ : ๐-๒๑๔๑-๓๘๐๐, ๐-๒๑๔๑-๓๙๐๐